

LBRIS

We know
books

Lecturi pentru școlari

clasa a VI-a

BALADE ȘI DOINE POPULARE

Toma Alimoș	3
Novac și corbul	11
Soarele și Luna	15
Miorița	29
Meșterul Manole	33

ION CREANGĂ (1837-1889)

Amintiri din copilărie	
<i>[Pupăza din tei]</i>	44
<i>[La scăldat]</i>	52
Povestea unui om leneș	57
Prostia omenească	59

VASILE ALECSANDRI (1852-1912)

Bradul	64
Miezul iernei	65
Viscolul	66
Sania	66
Balta	67
Noaptea	68
Cositul	68

OCTAVIAN GOGA (1881-1938)

Doina	70
Graiul pâinii	71

ION LUCA CARAGIALE (1852-1912)

Tren de plăcere	73
Cănuță om sucit	82

Lantul slăbiciunilor	92
Five o'clock	97
Două loturi	102

MIHAI EMINESCU (1850-1889)

Ce te legeni	121
Revedere	122
La mijloc de codru	123
Trecut-au anii	124
Afară-i toamnă	124
Pe aceeași ulicioară	125
Odă	126

IOAN SLAVICI (1848-1925)

Budulea Taichii	128
-----------------------	-----

BARBU ȘTEFĂNESCU DELAVRANCEA (1858-1918)

Hagi Tudose	186
-------------------	-----

GRIGORE ALEXANDRESCU (1810-1885)

Lupul moralist	206
Câinele și cățelul	208
Dreptatea leului	209
Privighetoarea și măgarul	211
Vulpea liberal	213
Șoarecele și pisica	214
Uleul și găinile	215
Mierla și bufnița	217

GEORGE TOPĂRCEANU (1886-1937)

Bivolul și coțofana	219
Leul deghizat	220

GEORGE COȘBUC (1866-1918)

Numai una	221
Pastel	222
Noapte de vară	224
Nunta Zamfirei	225
Vara	231
Trei, Doamne, și toți trei	232
Graiul neamului	235

COSTACHE NEGRUZZI (1808-1868)

Sobieski și românii	237
Alexandru Lăpușeanu	244

ANTON PANN (1790-1854)

Copaciul și dovleacul	268
Carul frânt (nevoia învățată pe om)	269
Lupul pocăit	271
Nu e nimic fără cusur	272
Tăcerea e ca mierea	274

ȘTEFAN OCTAVIAN IOSIF (1875-1913)

Bunica	278
Cântec de leagăn	279
Fusul	279
April	280
Cântec sfânt	281
Cântec vechi	282

NICOLAE BĂLCESCU (1819-1852)

Românii supt Mihai-Voievod Viteazul Cartea I: Libertatea Națională	283
Cartea IV: Unitatea națională	286

ALEXANDRU VLAHUȚĂ (1858-1919)

Pe Valea Jiului	297
Pe înălțimile Parângului	301
Mănăstirea și peștera Polovraci	304

CALISTRAT HOGAȘ (1847-1917)

Singur	307
--------------	-----

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY (1900-1944)

Micul prinț – <i>fragmente</i> –	344
--	-----

MARK TWAIN (1876-1916)

Aventurile lui Huckleberry Finn – <i>fragmente</i> –	357
--	-----

JULES VERNE (1828-1905)

Douăzeci de mii de leghe sub mări – <i>fragmente</i> –	402
Insula misterioasă – <i>fragmente</i> –	424

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Lecturi pentru școlari: clasa a VI-a / selecția textelor:
Daniela Dumitrescu – București: Astro, 2015

ISBN 978-606-8148-67-0

I. Dumitrescu, Daniela (adapt.)

821.135.1-93-822(075.33)

82-93-822=135.1(075.33)

Editura ASTRO
Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:
www.cartea-mea.ro
www.cartescolara.ro
www.depozit-de-carti.ro
www.pro-librarie.ro

BALADE ȘI DOINE POPULARE

Toma Alimoș

Foicica fagului,
La poalele muntelui,
Muntelui Pleșuvului,
În mijlocul
Câmpului
La puțul
Porumbului,
Pe câmpia verde, -ntinsă,
Și de cetine cuprinsă,
Șade Toma Alimoș,
Haiduc din Țara-de-Jos,
Nalt la stat,
Mare la sfat
Și viteaz cum n-a mai stat.
Șade Toma tolănit
Și cu murgul priponit
În pripoane de argint,
Și mănâncă frumușel,
Și bea vin din burdușel,
Și grăiește în ast fel:
— Închinam-aș, și n-am cui!
Închinam-aș murgului,
Murgului sirepului,
Dar mi-e murgul vită mută,

Mă privește și m-ascultă,
 N-are gură să-mi răspundă!
 Închinam-aș armelor,
 Armelor drăguțelor,
 Armelor surorilor,
 Dar și ele-s fiare reci,
 Puse-n teci
 De lemne seci!
 Închinam-oi codrilor,
 Ulmilor
 Și fagilor,
 Brazilor,
 Paltinilor,
 Că-mi sunt mie frațiori,
 De poteri ascunzători;
 D-oi muri,
 M-or tot umbri,
 Cu frunza m-or înveli,
 Cu freamatul m-or jeli!
 Și cum sta
 De închina
 Codrul se cutremura,
 Ulmi și brazi
 Se clătina
 Fagi și paltini
 Se pleca
 Fruntea
 De i-o răcorea,
 Mâna
 De i-o săruta;
 Armele din teci ieșea,
 Murgulețu-i râncheza.
 Până vorba-și isprăvea,
 Burdușelul

Ridica,
 Vinișorul
 Că gusta
 Și-n picioare se scula.
 Ochii-și negri d-arunca,
 Peste câmpuri se uita
 Și departe ce-mi zărea?
 Că-mi venea, mare, venea
 Stăpânul
 Moșiilor
 Și domnul câmpiilor,
 Manea, slutul
 Și urâtul;
 Manea, grosul
 Și-artăgosul;
 Venea, mare, ca vântul,
 Ca vântul și ca gândul,
 Cu părul lasat în vânt,
 Cu măciuca de pamânt.
 Pân' la Toma când sosea,
 Din guriță mi-i grăia:
 — Buna ziua, verișcane!
 — Multumescu-ți, frate Mane!
 — D-alei, Tomo Alimoș,
 Haiduc din Țara-de-Jos,
 Nalt la stat,
 Mare la sfat,
 Pe la mine ce-ai cătat?
 Copile
 Mi-ai înșelat,
 Florile
 Mi le-ai călcat,
 Apele mi-ai tulburat,
 Livezi

LBRIS

We know
books

Balade
populare
românești

Editura Astro

Puşca bine-nţepeneşte,
Pe biet Pinteia mi-l
ocheşte,
Subsuoară-i nimereşte,
Subsuoară de-a stânga,
C-acolo-i stă puterea.
Pinteia la pământ cădea,
Lumea cu el se-nvârtea,
Calu-i jalnic necheza.
Şi când sufletul şi-l da,
Pinteia astfel cuvânta:
— O sută cincizeci ai mei,
Toţi voinici ca nişte zmei,
Rămâneţi în codru verde,
Unde urma vi se pierde.
Şi ţineţi toţi laolaltă
Şi nu vă daţi niciodată!
Nu daţi sfatul
La fârtatul,
Că fârtatul
Pune capul!
Ascultaţi, voinici, de mine,
Sfatul nu vi-l daţi la nime;
Cui îi daţi pâine şi sare,
Ăla te mănă mai tare;
Cui eşti frate şi părinte,
Ăla mai întâi te vinde!...
De azi, Pinteia, viteaz mare,

N-a tăia domni în cărare;
Pinteia a gătat cu toate
Şi acum trage de moarte
Dintre voi cin' mă iubeşte,
Cine pe Pinteia-l jeleşte,
După ce voi muri eu,
Să-mi tunză tot părul meu
Şi-n zile de sărbătoare
Să-l puie-n poartă la soare,
În poarta oraşului,
În ochii norodului.
Să-l pieptene fetele
Toate duminicile,
Să-l sufle vânturile
Colea, primăverile!
Trei voinici s-au şi d-aflat,
Părul lui de i-au tăiat:
Unu-i Gheorghe
Sălăgeanul,
Altu-i Mitru Ardeleanul
Şi cu Ion Moldovanul.
Ei părul că i-au tăiat,
În poartă l-au aşezat,
Pinteia să se pomenească
În cea ţară ungurească
Şi-n ţara ardelenescă;
De români fie horit
Şi de străini pomenit!

CUPRINS

Balada lui Iovan Iorgovan / 5
Soarele şi Luna / 10
Mioriţa / 17
Oaia năzdrăvană / 19
Cântecul mioarei / 23
Meşterul Manole / 27
Balada lui Siminic / 33
Balada lui Constantin Brâncoveanu / 34
Vulcan / 37
Gruia lui Novac / 43
Toma Alimoş / 50
Iancu Jianul / 54
Corbea Haiducul / 57
Balada lui Pinteia / 70
Novac şi corbul / 71
Ghemiş / 74
Chira / 78
Fata cadiului / 82
Sârb-Sărac / 85
Dolca / 90
MiHu Copilul / 93
Codreanul / 100
Tunsul / 105
Oprişanul / 106
Visul lui Tudor Vladimirescu / 110

Radu Calomfirescu / 111

Bogdan / 115

Ștefan-Vodă / 118

Bujor / 123

Badiul / 125

Movila lui Burcel / 129

Român Grue Grozovanul / 132

Negru vodă / 138

Pintea Viteazul / 139

Editura Astro a mai publicat:

Sârbu Marcela, Seritan Rodica, Georgescu Florea –
Exerciții de Limba Română pentru clasele 2-4

Marcela Sârbu, Monica Grozavu, Adrian Florea –
Matematica. Exerciții și probleme pentru clasele 2-4

Eustațiu C. Gregorian, V. Dumitrescu, Nicolae Gheorghiu
– *Atlas geografic școlar*

Florin Vartolomei, Dan Eremia, Cătălin Florin Ionescu –
Atlas școlar al Uniunii Europene

Ion Luca Caragiale – *Momente și schițe. Nuvele. Teatru*
Mihai Eminescu – *Poezii. Proză*

Ion Creangă – *Povești. Povestiri. Amintiri din copilărie*

Vasile Alecsandri – *Dan, căpitan de plai*

George Coșbuc – *Nunta Zamfirei*

Petre Ispirescu - *Basme*

George Topârceanu – *Balada unui greier mic*

Emil Gârleanu – *Din lumea celor care nu cuvântă*

Ioan Slavici – *Mara*

Ioan Slavici – *Basme. Budulea Taichii*

Ioan Slavici – *Moara cu noroc. Popa Tanda*

Octavian Goga - *Doina*

Barbu Ștefănescu Delavrancea – *Pagini alese*

Cezar Petrescu – *Fram ursul polar*

Ștefan Octavian Iosif – *Înșiră-te mărgăritare*

*** – *Fabule românești*

*** – *Proverbe, zicători, ghicitori*

Laura Cotoagă– *Dicționar român-englez, englez-român*

Balada lui Iovan
Iorgovan

Plecat-au plecat,
Din cutare sat,
Des-de-dimineată
Prin rouă și ceață,
Vr'o trei sorurile
Mândre, frumușele.
Sora cea mai mare,
Dulce-n sărutare,
Mândra Garafină,
Floare din grădină;
Sora mijlocie
Lelița Mărie,
Plină-i de trufie
Cu a sale gene,
Ochișori, sprâncene,
Că de-i câți în ochi,
Mori ca de diochi;
Sora cea mai mică
Ca ș-o porumbică,
Ana Ghiordănel,
Nume frumușel,
Le-ntrecea pe toate;
Ea e stea de noapte,
Luceafăr din zori,
Floarea florilor.
Ele că-mi plecau
Și pe câmp umblau,
A rupe-ncepură

Iederă și mură
Și flori culegeau,
Cununi împleteau
Și jucau cântând,
Codrul răsunând.
Mult că mai umblau,
Pân' ce osteneau,
Apoi odihneau,
Ceva îmbucau
Și mi se culcau.
Ana Ghiordănel,
Nume frumușel,
Ea că-mi d-adormea,
Ca moartă era;
Cele două mari
Ce-s surori primari,
Când fu de cu seară
Prin codri plecară,
Pe Ana o lăsară
Și ea tot dormea
Și rău că-mi visa.
În zori se scula,
Pe surori striga,
Dar nu le-auzea.
Numai un cuc mic,
Tinerel, voinic,
Prin păduri zbura,
Dorul și-l cânta,

Că singur era,
 Cum Ana-l vedea,
 Ea că mi-i zicea:
 — Cucule voinice,
 Scoate-mă d-aice,
 Scoate-mă la țară,
 La drumul de cară,
 Să dau de surori iară,
 Că Ț-oi fi eu vară!
 — Nu știu, puica mea,
 Să te scot ori ba,
 C-am eu vere multe,
 Câte flori pe munte!
 — Cucule voinice,
 Scoate-mă d-aice,
 Scoate-mă la țară,
 La drumul de cară,
 Să dau de surori iară,
 Ț-oi fi sorioară!
 Cucul îi grăia:
 — Nu știu, puica mea,
 Scoate-te-oi ori ba,
 Că am eu surori,
 Câte vara flori!
 — Cucule voinice,
 Scoate-mă d-aice,
 Scoate-mă la țară,
 La drumul de cară,
 Să dau de surori iară,
 Că Ț-oi fi soție,
 Până voi fi vie!
 — Nu știu, puica mea,
 Scoate-te-oi ori ba,
 Că eu nu-s fecior

Să pot să mă-nsor,
 Ci-s o păsărică,
 Nu știu de ibovnică!
 Atunci de p-o piatră
 O hală¹ s-arată,
 O hală cumplită,
 Jos încârlogită.
 Fata cum vedea,
 Ea îl cunoștea
 Că șarpe era;
 Spaima o prindea,
 Tare că-mi fugea
 Și tare Țipa;
 Șarpele curea²,
 Fata tăbăra
 Și mi-o ajungea
 Și mi-o apuca,
 Coada-ncolăcea,
 La brâu o strângea;
 Fata se-ngrozea,
 Mai tare Țipa,
 Codru' răsuna!
 Sus, pe Cerna-n sus
 Mulți voinici s-or dus
 Și toți s-au răpus.
 Dar a mai rămas
 Un român viteaz:
 Iovan Iorgovan,
 Braț de buzdugan,
 Cu un călușel
 Ca și-un vulturel,

¹ hală = dihanie

² a cura = a algera

Doi câni mititei
 Foarte sprintenei.
 Și se preumbla,
 Și se prepurta,
 Și se făloșea,
 La vadul Dunărei,
 La podul Rușavei,
 Și pe Cerna-n sus,
 Cam pe sub ascuns,
 Calul său juca,
 Săgeți arunca,
 Câinii sumuța.
 Și el auzea
 Codrul cum suna,
 Dar nu pricepea;
 Oricât mai ciulea,
 Nu putea alege,
 Nu putea-nțelege
 De-i glas femeiesc,
 Ori glas voinicesc,
 Că Cerna mugea,
 Codrul răsuna,
 El mi se-ntorcea
 Și Cernei zicea:
 — Înceată, Cerno, -nceată,
 Apa mea lăudată,
 Că eu te-oi cinsti
 Și te-oi dărui
 C-o furcă argintită
 Cu fuior învălită,
 Singură va toarce
 Singură-o destoarce!
 Cerna-l auzea,
 Dar nu vrea să stea.

Atunci Iorgovan,
 Braț de buzdugan,
 Iar se întorcea
 Și Cernei grăia:
 — Înceată, înceată,
 Cerna mea lăudată,
 Că eu te-oi cinsti
 Și te-oi dărui
 C-o știucă de aur
 Cu ochi de balaur!
 Cerna-l asculta
 Și pe loc îmi sta,
 Dar nici nu urla
 Și nici nu mugea.
 Iovan Iorgovan,
 Braț de buzdugan,
 Glasul pricepea
 Și îl cunoștea,
 Că nu-i voinicesc,
 Ci e femeiesc.
 Deloc nu mai sta,
 Calu-ncăleca,
 Munții că trecea.
 Șarpele-l vedea,
 De spaimă fugea;
 Dar el îl gonea,
 Cerna mi-o trecea
 Și îl ajungea.
 Șarpele stătea
 Și așa-i zicea:
 — Iovan Iorgovan,
 Braț de buzdugan,
 Cu ce fel de bine
 Vii tu azi la mine?

LBRIS

We know
books

ION CREANGĂ

POVEȘTI
POVESTIRI
AMINTIRI DIN COPILĂRIE

BUCUREȘTI, 2019

V

- vasilisc*, s.m. – animal fabulos care ucide cu privirea.
vărzare, s.f. – plăcintă de post umplută cu varză, ceapă, știr, mărar etc.
vătală, s.f. – cadru dreptunghiular pe care se sprijină spata, la războiul de țesut.
vătăman, s.m. – ajutorul vornicului la încasarea dărilor; vătășel.
vergi (a duce *vergile cuiva*) – a duce grija, a se teme pentru cineva.
vidmă, s.f. – vrăjitoare.
vindereu, s.m. – șoim mic.
vornic, s.m. – în trecut, la sate – perceptor; mai târziu – primar.

Z

- zamparagiu*, s.m. – desfrânat, haimana.
zăhăi, vb. – a neliniști, a supăra.
zăhăit, adj. – părăsit, răscolit.
zămori, vb. – a-și astâmpăra foamea, setea, cu puțin.
zăpsi, vb. – a prinde pe cineva asupra faptului.
zărghit, adj. – smintit.
zăticeală, s.f. – stânjenire, supărare.
zbânțuit, s.m., adj. – obraznic, ștrengar.
zghihui, vb. – a zgâlțâi.
zmârdoare, s.f. – ființă murdară, scârbă.

Cuprins

Povești

Povestea porcului	5
Soacra cu trei nurori	22
Capra cu trei iezi	30
Punguța cu doi bani	39
Dănilă Prepeleac	44
Povestea lui Harap-Alb	58
Fata babei și fata moșneagului	114
Ursul păcălit de vulpe	121
Ivan Turbincă	124
Lupul la stână	141

Povestiri

Povestea unui om leneș	145
Moș Ion Roată și Unirea	147
Popa Duhu	151
Cinci pâni	157
Moș Ion Roată și Vodă-Cuza	162
Acul și barosul	168
Inul și cămeșa	171
Pâcală	174
Prostia omenească	177

Amintiri din copilărie

I. [Descrierea satului Humulești]	183
[Nică la școlile din Humulești și Broșteni]	184
II. [Portretul mamei]	202
[La cireșe]	210
[Pupăza din tei]	213
[La scăldat]	220
III.	225
IV. [Plecarea lui Nică la seminarul de la Socola]	251
<i>Glosar</i>	261

Cică erau odată o babă și un moșneag: moșneagul de-o sută de ani, și baba de nouăzeci; și amândoi bătrânii aceștia erau albi ca iarna și posomorâți ca vremea cea rea din pricină că nu aveau copii. Și, Doamne! tare mai erau doriți să aibă măcar unul, căci, cât era ziua și noaptea de mare, ședeau singurei ca cucul și le țiuiau urechile, de urât ce le era. Și apoi, pe lângă toate aceste, nici vreo scofală mare nu era de dânșii: un bordei ca vai de el, niște țoale rupte, așternute pe laițe, și atâta era tot. Ba de la o vreme încoace, urâtul îi mânca și mai tare, căci țipenie de om nu le deschidea ușa; parcă erau bolnavi de ciună, sărmanii!

În una din zile, baba oftă din greu și zise moșneagului:

— Doamne, moșnege, Doamne! De când suntem noi, încă nu ne-a zis nime tată și mamă! Oare nu-i păcat de Dumnezeu că mai trăim noi pe lumea asta? Căci la casa fără de copii nu cred că mai este vrun Doamne-ajută!

— Apoi dă, măi babă, ce putem noi face înaintea lui Dumnezeu?

— Așa este, moșnege, văd bine; dar, până la una, la alta, știi ce-am gândit eu astă-noapte?

— Știu, măi babă, dacă mi-i spune.

— Ia, mâine dimineață, cum s-a miji de ziua, să te scoli și să apuci încotro-i vedea cu ochii; și ce ți-a ieși înainte întâi și-ntâi, dar a fi om, da' șarpe, da', în sfârșit, orice altă jivină a fi, pune-o în traistă și o adă acasă; vom crește-o și noi cum vom putea, și acela să fie copilul nostru.

Moșneagul, sătul și el de-atâta singurătate și dorit să aibă copii, se scoală a doua zi dis-dimineață, își ia traista

în băț și face cum i-a zis baba... Pornește el și se duce tot înainte pe niște ponoare, până ce dă peste un bulhac. Și numai iaca că vede în bulhac o scroafă cu doisprezece purcei, care ședeau tologiți în glod și se păleau la soare. Scroafa, cum vede pe moșneag că vine asupra ei, îndată începe a grohăi, o rupe de fugă, și purceii după dânsa. Numai unul, care era mai ogârjit, mai răpănos și mai răpciugos, neputând ieși din glod, rămase pe loc.

Moșneagul degrabă îl prinde, îl bagă în traistă, așa plin de glod și de alte podoabe cum era, și pornește cu dânsul spre casă.

— Slavă ție, Doamne! zise moșneagul, că pot să duc babei mele o mângâiere! Mai știi eu? Poate ori Dumnezeu, ori dracul i-a dat în gând ieri noapte de una ca asta.

Și cum ajunge-acasă, zice:

— Iaca, măi băbușcă, ce odor ți-am adus eu! Numai să-ți trăiască! Un băiat ochios, sprâncenat și frumușel de nu se mai poate. Îți seamănă ție, ruptă bucățică!... Acum pune de lăutoare și grijește-l cum știi tu că se grijesc băieții: că, după cum vezi, îi cam colbăit, mititelul!

— Moșnege, moșnege! zise baba, nu râde, că și această-i făptura lui Dumnezeu; ca și noi... Ba poate... și mai nevinovat, sărmanul!

Apoi, sprintenă ca o copilă, face degrabă leșie, pregătește de scaldătoare și, fiindcă știa bine treaba moșitului, lă purcelul, îl scaldă, îi trage frumușel cu untură din opaiț pe la toate încheieturile, îl strânge de nas și-l sumuță, ca să nu se deoache odorul. Apoi îl piaptănă și-l grijește așa de bine, că peste câteva zile îl scoate din boală; și cu țărâțe, cu cojițe, purcelul începe a se înfiripa și a crește văzând cu ochii, de-ți era mai mare dragul să te uiți la el. Iară baba nu știa ce să mai facă de bucurie că are un băiat așa de chipos, de hazliu, de gras și învelit ca un pene. Să-i fi zis toată lumea că-i urât și obraznic, ea ținea

una și bună, că băiat ca băiatul ei nu mai este altul! Numai de-un lucru era baba cu inima jignită: că nu putea să le zică tată și mamă.

Într-una din zile, moșneagul voiește a merge la târg să mai cumpere câte ceva.

— Moșnege, zise baba, nu uita să aduci și niște roșcove pentru ist băiat, că tare-a fi dorit, mititelul!

— Bine, măi babă. Dar în gândul său: „Da' mânca-l-ar brânca să-l mănânce, surlă, că mult mă mai înăduși cu dânsul. De-am avea pâine și sare pentru noi, da' nu să-l mai îndop și pe dânsul cu bunătați... Când m-aș potrivi eu babei la toate cele, apoi aș lua câmpii!“

În sfârșit, moșneagul se duce la târg, târguiește el ce are de târguit și, când vine acasă, baba îl întrebă, ca totdeauna:

— Ei, moșnege, ce mai știi de pe la târg?

— Ce să știi, măi babă? Ia, nu prea bune vești: împăratul vrea să-și mărite fata.

— Și asta-i veste rea, moșnege?

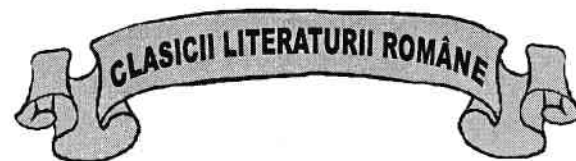
— D-apoi îngăduiește puțin, măi babă, că nu-i numai atâta, că, de ce-am auzit eu, mi s-a suit părul în vârful capului. Și când ți-oi spune până la sfârșit, cred că ți s-a încrâncena și ție carnea pe tine.

— Da' de ce, moșnege? Vai de mine!

— D-apoi, iaca de ce, măi babă, ascultă: Împăratul a dat de știre, prin crainicii săi, în toată lumea, că oricine s-a afla să-i facă, de la casa aceluia și până la curțile împărătești, un pod de aur pardosit cu pietre scumpe și fel de fel de copaci, pe de-o parte și de alta, și în copaci să cânte tot felul de păsări, care nu se mai află pe lumea asta, aceluia îi dă fata; ba cică-i mai dă și jumătate din împărăția lui. Iară cine s-a bizui să vină ca s-o ceară de nevastă și n-a izbuti să facă podul, așa cum ți-am spus, aceluia pe loc îi și taie capul. Și cică până acum o mulțime de feciori de crai și de împărați, cine mai știe de pe unde au venit, și niciunul

LBRIS

We know
books

VASILE ALECSANDRI

DAN, CĂPITAN DE PLAI

Editura ASTRO

A sale brațe albe, obrazu-și dezvelește
Ș-adaoge-n glas tare: „Mai bine mort de mic
Decât s-ajungă-n lume prin tine un calic.
Da! trage brazda, feară, și-ngroapă laolaltă,
Alături cu pruncul, mândria ta înaltă!“

Năprasnic atunci vodă c-un bici cumplit de foc
Lovește-h boi să-i mâie, dar boii stau pe loc
Ș-acoperă copilul cu-o caldă înfășare
Prin aburii ce iese din deasa lor suflare.
Și ciocârli-a-ncepe cântările-a-și urma,
Și mama în uimire -ncepe-a lăcrima.

„Muiere! strigă vodă turbat, schimbat în fiară.
Peri deci și tu pe brazdă, și țâncul fraged piară!“
Nebun, el se repede, dar n-a făcut doi pași,
Și iată că tufarii se mișcă a vrăjmași.
Și iată că s-aude un glas de răzbunare,
Și iată că se vede o gloată-n fuga mare

Venind cum vine zmeul pe aripă de vânt,
Cu-o falcă sus în ceruri și alta pre pământ.
Răzășii sunt, răzășii!... Fugiți, pieriți cu toții.
Păcatul vă ajunge, neferi și domni, voi, hoții!
Răzășii în urgie s-apropie de voi
Ca să vă puie-n juguri, să dați plugul napoi.

.....
Dispar în clipă hoții, și zarea se deschide,
Și gloata strigă: „Oarba!“... și copilașul râde.

12 oct. 1888

CUPRINS

DOINE ȘI LĂCRIMIOARE

Doina	3
Altarul monastirei Putna	5
Groza	7
Cântic haiducesc	9
Hora	11
Făt-Logofăt	13
Tatarul	15
Dorul româncei	16
Steluța	18
Lăcrimioare	20
Vezi tu vulturul... ..	21
Canțonetă napolitană	22
La Veneția mult duiosă.	23

LEGENDE

Răzbunarea lui Statu-Palmă.	25
Ana Doamna	29
Odă statuiei lui Mihai Viteazul	32
Toamna țesătoare	36
Legenda rândunicăi	39
Dan, căpitan de plai	45
Grui-Sânger	60
Legenda ciocârliei	70

Cuza Vodă	83
Cânticul gînteii latine	84
Hodja Murad-paşa	85
Vântul de la miazăzi	90
Ghioaga lui Briar	96
Prier şi Fata Iernei	101
Soare de iarnă	104
Stroe Plopan	105

PASTELURI

Serile la Mirceşti	110
Sfârşit de toamnă	112
Iarna	113
Gerul	114
Viscolul	115
Sania	115
Miezul iernei	116
La gura sobei	117
Bradul	119
Sfârşitul iernei	120
Oaspeţii primăverii	121
Cucoarele	122
Noaptea	123
Dimineaţa	124
Tunetul	124
Plugurile	125
Sămănătorii	126
Rodica	127
Lunca din Mirceşti	128

Malul Siretului	130
Concertul în luncă	130
Vânătorul	133
Balta	134
Secerişul	135
Pe coastele Calabrei	135
Bărăganul	136
Valul lui Traian	138

MĂRGĂRITĂRELE

Noaptea Sfântului Andrii	141
Deşteptarea României	144
Cânticul Margaritei	147
Păsărica Mărei	148
Floarea oceanului	150
Iahtul	151
Stelele	153
N. Bălcescu murind	154
Anul 1855	156
Banul Mărăcină	157
Dragoş	162
Visul lui Petru Rareş	166
Moldova în 1857	173
Surorii mele	176
Steaua ţării	177
Hora Unirei	179
Presimţire	181
La poezii români	182

OSTAȘII NOȘTRI

Peneș Curcanul	202
Sergentul	209
Păstorii și plugarii	211
Frații Jderi	212
Căpitanul Romano	216
Hora de la Plevna	218
Hora de la Grivița	220
Odă ostașilor români	221

SUVENIRE

Pe malul mării	224
Păsărica	226
Zimbrul și vulpea	227
Adio Moldovei	228
La mormântul lui Gr. Romalo	230
Întoarcerea în țară	231
Bosforul	233
Strofe lui C. Negri	235
Pe un album	238

DIN PERIODICE ȘI POSTUME

15 Mai 1848	239
Hora Ardealului	240
Țara	241
Eroii de la Plevna	243
Legenda crinului	248
Plugul blăstemat	250

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ALECSANDRI, VASILE

Dan, căpitan de plai / Vasile Alecsandri. - Ed. a 2-a. -

București : Astro, 2015

ISBN 978-606-8148-84-7

821.135.1-1

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel. / Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro

www.cartescolara.ro

www.depozit-de-carti.ro

www.pro-librarie.ro

Tipografia SHIK & ȘTEFAN SRL

Strada N. Drăgan nr. 10, sector 5, București

DOINE ȘI LĂCRIMIOARE

Preaiubitului meu părinte Vornic V. Alecsandri

închin aceste doine cu iubire și recunoștință

1853

DOINA*

Doina, doiniță!

De-aș avea o puiculiță

Cu flori galbine-n cosiță,

Cu flori roșii pe guriță!

De-aș avea o mândruliță

Cu ochișori de porumbică

Și cu suflet de voinică!

De-aș avea o bălăioară

Naltă, veselă, ușoară,

Ca un pui de căprioară!

Face-m-aș privighetoare

De-aș cânta noaptea-n răcoare

Doina cea dismierdătoare!

* Doina este cea mai vie expresie a sufletului românesc. Ea cuprinde simțirile sale de durere, de iubire și de dor. *Melodia* doinei, pentru cine o înțelege, este chiar plângerea duioasă a patriei noastre după gloria sa trecută! (n.a.)

Doina, doiniță!

De-aș avea o pușculiță
Și trei glonți în punguliță
Și-o sorioară de bărdiță!

De-aș avea , pe gândul meu,
Un cal aprig ca un leu,
Negru ca păcatul greu!

De-aș avea vro șapte frați,
Toți ca mine de bărbați
Și pe zmei încălecați!

Face-m-aș un vultur mare,
De-aș cânta ziua, la soare,
Doina cea de răzbunare!

Doina, doiniță!

Și i-aș zice: „Mândruliță,
Mă jur p-astă cruciuliță
Să te țin ca un bădiță!“

Și i-aș zice: „Voinicele,
Să te-ntreci cu rândunele
Peste dealuri și vâlcele!“

Și le-aș zice: „Șapte frați,
Faceți cruce și jurați
Vii în veci să nu vă dați!“

Hai, copii, cu voinicie,
Să scăpăm biata moșie
De păgâni și de robie!

1842

ALTARUL MONASTIREI PUTNA*

Domnul Ștefan, viteaz mare, ce-au dat groaza prin păgâni,
Locaș sfânt creștinătăței astăzi vrea să facă dar,
Și pe malurile Putnei, cu vitejii săi români,
Însuși merge să aleagă locul sfântului altar.

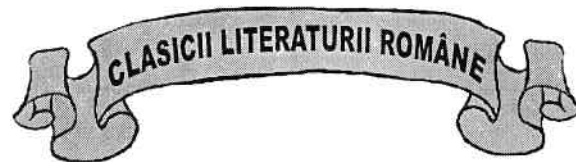
Mare obștie-l urmează și pe culme se lățește,
Precum aburii pe baltă când lumina asfințește.

Căpitani, oșteni cu zale și cu platoșe de fer
Pe-ai lor cai sirepi stau mândri ca la semnul de război,
A Moldovei steag de fală fâlfâie falnic în cer,
Buciumul vuieste-n munte, sună valea de cimpoi.
Iată că lângă-o movilă domnul Ștefan s-au oprit!
Totul tace!... ochii țință, stă poporul neclintit.

* Subiectul acestei balade l-am cules în Bucovina, și chiar la monastirea Putnei, unde se află mormântul eroului care a zidit-o (n.a.)

LBRIS

We know
books

OCTAVIAN GOGA

DOINA

Editura ASTRO

Furtunile când zbuciumă văzduhul
 Și vifore-n păgână răzvrătire
 Aprind temutul fulgerelor caier,
 Când îngenunche pocăita minte,
 Tu gemi atunci, cu îngrozita fire,
 Cutremurat de-aducerile-aminte.

Când limpede va legăna amurgul
 În lumi de stele-un cântec de fecioare,
 Un cântec care-și flutură sfiala,
 Și-aprins, văpaia patimii răsfrânge,
 Atunci, topit în ruga-i arzătoare,
 Tu, suflete, cu jalea lui vei plânge...

*

Dar, câtă vreme lunci vor fi în floare
 Și-un trandafir va mai trăi în fire,
 Cât buzele vor cere sărutare
 Și florile vor cere stropi de rouă,
 Și câtă vreme, tainică iubire,
 Scânteia ta vei mai aprinde, nouă;

Când crini nuntesc în razele de soare
 Și mândri țin alaiul strălucirii,
 În vifore și în adânc de mare,
 În stelele ce răsăd în împrejururi,
 Pierzându-te în taina sfânt-a firii,
 Vei dăinui tu, suflete, de-a pururi...

CUPRINS

POEZII (1905)

Rugăciune	3
Plugarii	5
Noi	8
Oltul	9
Casa noastră	12
Apostolul	15
Dascălul	17
Dăscălița	20
Bătrâni	22
Reîntors	23
Depart	25
În codru	27
Dimineața	29
Pe înserate	31
De la noi	32
Cântăreților de la oraș	34
Sara	37
Lăutarul	38
La groapa lui Laie	39
Pripeag	41

Pace	42
Ruga mamei	43
Toamna.	46
Copiii	47
Părăsit	49
Despărțire	50
Învins.	51
Solus ero	52
Noapte	53
Clăcașii.	57
Așteptare	62

NE CHEAMĂ PĂMÂNTUL (1909)

Fecunditas	65
Cântecele mele	66
Cosașul.	68
De demult...	70
Colindă.	72
Un om	73
Graiul pâinii	76
Cain	78
În munți	80
Cantorul cimpoi	82
Străinul.	84
Scrisoare	86
Lăcaș străbun	87
Asfințit	90

Carmen.	92
O rază	94
Sufletul.	97
Răsună toaca...	98
Cântece.	99
Sonet	103
Sonet	104
E sărbătoare	105
Poezie	106

DIN UMBRA ZIDURILOR (1913)

Revedere	109
--------------------	-----

Din umbra zidurilor

Oaspe vechi	110
Agonie	112
Paris	114
Ziua	114
Notre Dame	115
Felinarul	116
În muzeu	117
Mama	121
Măsuța mea	123

Cântă apele

La mal	125
Aeternitas	126
De profundis	127
Lacul	128

Eu stau la mal...	130
Scrisoarea ta...	130
Gândește-te...	131
Scirocco	132

Coarde vechi

Poet	133
Doina	134
Voi veniți cu mine...	136
Inima	138
Strămoșii	139
Carmen laboris	142
Scrisoare	144
Moș Crăciun	146
Eu știu un basm	147

Clipe

Trage-ți oblonul	149
Un trandafir se stinge	150
Taina	150
Toamnă nouă	152
Mă-ntorc din nou....	153
Amurg	153
O lacrimă	154
Moștenire	155
O clipă	156

CÂNTECE FĂRĂ ȚARĂ (1916)

Fără țară	157
Așteptare	159
Pajurei cu două capete	160

Sângele	162
În pacea mută	164
Portretul	165
Apostolul	168
În mormânt la Argeș	169
Pribeag străin	170
Lupul	171
Bobotează	172
Trecca convoiul mortuar	173
Poveste	174
Sufletul	176

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GOGA, OCTAVIAN

Doina / Octavian Goga - București: Astro, 2010
ISBN 978-606-92310-3-6

821.135.1-1

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro

www.cartescolara.ro

www.depozit-de-carti.ro

Nota editorului: Au fost operate modificări privind normele ortografice aprobate de Academia Română, exceptând: nici o, nici un, vre o, vre un, vre una, vre unul.

POEZII
1905

RUGĂCIUNE

Rătăcitor, cu ochii tulburi,
Cu trupul istovit de cale,
Eu cad neputincios, stăpâne,
În fața strălucirii tale.
În drum mi se desfac prăpăstii,
Și-n negură se-mbracă zarea,
Eu în genunchi spre tine caut:
Părinte,-orânduie-mi cărarea!

În pieptul zbuciumat de doruri
Eu simt ispitele cum sapă,
Cum vor să-mi tulbure izvorul
Din care sufletul s-adapă.
Din valul lumii lor mă smulge
Și cu povața ta-nțeleaptă,
În veci spre cei rămași în urmă,
Tu, Doamne, vâzul meu îndreaptă.

Dezleagă minții mele taina
Și legea farmecelor firii,

Sădește-n brațul meu de-a pururi
Tăria urii și-a iubirii.

Dă-mi cântecul și dă-mi lumina
Și zvonul firii-ndrăgostite,
Dă-i raza soarelui de vară
Pleoapei mele ostenite.

Alungă patimile mele,
Pe veci strigarea lor o frânge,
Și de durerea altor inimi
Învață-mă pe mine-a plânge.
Nu rostul meu, de-a pururi pradă
Ursitei maștere și rele,
Ci jalea unei lumi, părinte,
Să plângă-n lacrimile mele.

Dă-mi tot amarul, toată truda
Atâtor doruri fără leacuri,
Dă-mi viforul în care urlă
Și gem robiile de veacuri.
De mult gem umiliții-n umbră,
Cu umeri gârbovi de povară...
Durerea lor înfricoșată
În inimă tu mi-o coboară.

În suflet seamănă-mi furtună,
Să-l simt în matca-i cum se zbate,

Cum tot amarul se revarsă
Pe strunele înfiorate;
Și cum sub bolta lui aprinsă,
În smalț de fulgere albastre,
Încheagă-și glasul de aramă:
Cântarea pătimirii noastre.

PLUGARI

La voi aleargă totdeauna
Truditu-mi suflet să se-nchine;
Voi singuri străjuți altarul
Nădejdi noastre de mai bine.
Al vostru-i plânsul strunei mele,
Creștini ce n-aveți sărbătoare,
Voi, cei mai buni copii ai firii,
Urziți din lacrimi și sudoare.

Cu mila-i nesfârșită, cerul
Clipirii voastre-nduioșate
I-a dat cea mai curată rază
Din sfânta lui seninătate.
El v-a dat suflet să tresară
Și inimă să se-nfioare,
De glasul frunzelor din codru,
De șopot tainic de izvoare.

LBRIS

We know
books

Ion Luca Caragiale

MOMENTE ȘI SCHIȚE
NUVELE ȘI TEATRU

Ediția a II-a

BUCUREȘTI, 2018

EFIMIȚA (*mișcată, cu tonul misterios*): Ce-i afară, Safto?
SAFTA (*care a intrat cu un braț de lemne*): Bine, cocoană, ce să fie! Da pân-acuma n-am putut închide ochii; toată noaptea a fost masă mare la băcanul din colț; acu d-abia s-a spart cheful. Adineaori a trecut p-aici vreo câțiva, se duceau acasă pe două cărări! era și Nae Ipingescu, ipistatul, beat frânt; chiuia și trăgea la pistoale... obicei mitocănesc.

LEONIDA (*nedumerit*): Ce obicei?

SAFTA: Știi, a făcut oamenii chef, c-aseară a fost lăsată secului.

EFIMIȚA (*înseninându-se și prinzând limbă, către Leonida cu umor*): A fost lăsată secul!

LEONTDA (*imbărbătat*): Ei vezi? (*plin de triumful teoriei*) Tot vorba mea, domnule! Omul, bunăoară, de par egzamplu, dintr-un nu-știu-ce ori ceva, cum e nevricos, de curiozitate, intră la o idee; a intrat la o idee? Fandacsia e gata; ei! și după aia, din fandacsie cade în ipohondrie, (*către cocoana*) Văzuși?

EFIMIȚA (*cu chef*): Ei! soro! parcă ziceai că nu e voie de la poliție să se dea cu pistoale în oraș?

LEONIDA (*sigur*): Apoi bine, nu vezi dumneata că aici a fost chiar poliția în persoană...

EFIMIȚA: Ei, bobocule, apăi cum le știi dumneata toate, mai rar cineva! (*aprinde lampa*)

(*Amândoi sunt foarte veseli. Safta rămâne încremenită văzând răsturnarea odăii*)

(*Cortina*)

(1880)

Cuprins

I. MOMENTE ȘI SCHIȚE

Jertfe patriotice	3
Moftangii	8
Rromânul	8
Rromânca	10
Un pedagog de școală nouă	13
Telegrame	26
C.F.R.	34
Urgent... ..	40
High-life	46
Five o'clock	52
Bubico... ..	58
D-l Goe	65
Bacalaureat	72
Căldură mare	77
Lanțul slăbiciunilor	83
Vizită	89

II. NUVELE

O făclie de Paște	95
La hanul lui Mânjoală	114
Două loturi	125
În vreme de război	145

III. TEATRU

O scrisoare pierdută	167
O noapte furtunoasă	268
Conul Leonida față cu reacțiunea	325

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**CARAGIALE, ION LUCA****Momente și schițe, nuvele și teatru / Ion Luca Caragiale. - Ed. a 2-a.**

- București : Astro, 2018

ISBN 978-606-8660-41-7

821.135.1

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.carteta-mea.rowww.cartescolara.rowww.depozit-de-carti.rowww.pro-librarie.ro

I. MOMENTE ȘI SCHIȚE

Jertfe patriotice

În sfârșit... Mai erau câteva ceasuri până în dimineața de 11 februarie, când trebuia să se dea lovitura. În cazarma lor din Dealul Spirii, tunarii îmbrăcau tunurile în pai pentru ca, despre ziuă, să poată merge în dosul palatului spre a proteja operația conspiratorilor, fără să tulbure liniștea nopții și să strice somnul pacinicilor mahalagii. Militarii își făceau datoria... da; dar nici civilii nu rămâneau mai prejos.

Era ultima întrunire a secțiunilor conspirației. Ca să înțeleagă mai bine cititorul, trebuie să spun că vasta urzeală se compunea din secțiuni cu un număr restrâns de membri, de la zece până la optsprezece inși. Unul din aceștia, fără să știe ceilalți, avea relațiuni cu un altul din o altă secțiune; așa că, la un moment dat, chiar dacă s-ar fi prins una din acestea lucrând, nu s-ar fi putut descoperi nimic mai mult decât o mână de oameni. Această organizație mazziniană fusese combinată de răposatul C.A. Rosetti, după reminiscențele-i clasice.

În seara aceea, într-una din secțiuni, compusă în jumătate din câțiva tineri entuziaști și din vreo trei negustori, prezidentul, un liberal fanatic, care mâncase la 48 jimbla exilului în formă de tainuri turcești, la Brussa, ținu o scurtă cuvântare, cam așa:

— Fraților! Vremea vorbelor a trecut; acum are să sune la sfârșit ceasul faptelor. Trebuie să avem curaj; momentul cel mare se apropie. Până să nu crape de ziuă, poate că vom fi chemați să facem cea mai mare jertfă pe care are dreptul patria s-o ceară de la un om. Să fim gata la tot! Să nu ne dăm înapoi de la nimic pentru a ne împlini datoria de patrioți!

Când prezidentul a terminat solemnă lui cuvântare, tinerii carbonari, scrâșnind din dinți, au ridicat pumnii încleștați în sus, în semn de aplauze și de aclamațiuni, știut fiindcă că, într-o conspirațiune, zgomotul este interzis. În timpul însă când vorbea prezidentul, unul dintre negustori se căuta cu multă stăruință în fundul buzunarului de la nădragi. Îndată ce cuvântarea fu isprăvită, negustorul se sculă în picioare, scoțând din buzunar un pungoci unsuros, destul de greu, plin cu mărunțiș. Apoi, mergând hotărât la masa prezidentului, trânti zgomotos, între sfeșnice, pungociul, și zise:

— Dacă a venit vremea pe jertfă, apoi cât m-ajunge partea, nu mă dau în lături!

Zicând acestea, isnaful începe să dezlege baierile pungociului. Prezidentul și toți tinerii entuziaști au un moment de dezgust în fața acestui act. Unul din ei, cel mai înflăcărat, nu se poate opri a zice cu indignare: „Mitocanul, tot mitocan!“ Dar cum sunt toți foarte liniștiți, înfățișarea pungociului durdului le răstoarnă cu desăvârșire mișcarea întâia. Incrucișându-și unii între alții niște priviri fulgerătoare și uitând că se află într-o cavernă de conspirație, încep să pleoscăiască din palme, strigând toți:

— Ura! bravo patriot! să trăiască nenea Niță!

Și palmele tinichelelor se pornesc toate cu degetele încovoiate către pungociul mitocanului; dar mitocanul, în același timp, ridică pungociul de pe masă și-l vără în buzunar, zicând:

— Bine, eu dau partea mea... Care, ce dă?

Prezidentul, care se înțelese din ochi cu tinerii, zice:

— Neică Niță, aici e pe frăție, dă fiecare ce poate și cum poate. Dumnealor, că sunt mai tineri și, vorba aia, ce-am avut și ce-am pierdut! dumnealor o să-și puie, Doamne ferește! viața în primejdie; că asta nu-i glumă ce facem noi! ia gândește-te dumneata; șapte puteri garante! nene Niță, și Convenția de la Paris! Care va să zică, noi ne punem contra lui Napoleon III, neică Niță... te joci! D-aia spui că dumnealor, ca tineri, pot să meargă chiar până la moarte...

— Să ferească Dumnezeu! zice nenea Niță; ar fi păcat...

— Da, dar vorba e: să poate? Însă dumneata, care ești altfel de om, om cu dare de mână, negustor, de, dumneata nu face pentru ca să te bagi unde se bagă dumnealor. D-aia a și împărțit Dumnezeu trebile pe pământ: unul, adică cu alergătură, și altul, vine vorba, cu capitalul; și pe urmă, toți la câștig, fiecare pe cât a pus, împart drept pentru interesurile patriei, fiindcă toți sunt patrioți!... nu-i așa?

— Așa da – zice nenea Niță – acuma te pricep.

— Ei vezi?... dă-ți partea.

Nenea Niță a scos iar pungociul, i-a deschis baierile și a vărsat pe masă un pumn de mărunțiș: icusari, nisifiele, sfanți, sfânțoaice, firfirici și gologani; le-a socotit până la suma de cinci galbeni; apoi a legat iar pungociul la gură, zicând:

— Ei! acu, cine-mi iscălește fitanția?

— Care fitanție?

— Pentru sumă.

— Cum, nene Niță? strigă prezidentul, Cum să poate să spui dumneata așa vorbă? să cer hârtie la vreme de revoluție?

Dar nenea Niță acopere cu laba mărunțișul și dă să-l tragă la margine, ca să-l puie la loc.

LBRIS

We know
books

Mihai Eminescu
Poezii și proză

Ediția a II-a

BUCUREȘTI, 2018

că venise în câmp ca să citească, că citind adormise. Camera obscură, viața cea trecută a unui om, ce se numea Dionis, ciudat... el visase! „Ah! gândi el – cartea mea mi-a făcut șotia asta; în urma cetirei ei, am visat atâtea lucruri extraordinare. Ce lume străină, ce oameni străini, ce limbă, parcă era a noastră, dar totuși străină, alta...” Ciudat! Călugărul Dan se visase mirean cu numele Dionis... pare că se făcuse în alte vremi, între alți oameni! Ciudat! „Ah! meștere Ruben, zise el zâmbind, cartea ta într-adevăr minunată estel... numai de n-ar ameți mintea; acuma simt eu, călugărul, că sufletul călătorește din veac în veac, același suflet, numai că moartea-l face să uite că a mai trăit.” Bine zici, meștere Ruben, că egiptenii aveau pe deplin dreptate cu metempsicoza lor. Bine zici cum că în sufletul nostru este timpul și spațiul cel nemărginit și nu ne lipsește decât varga magică de a ne transpune în oricare punct al lor am voi. Trăiesc sub domnia lui Alexandru-Vodă și-am fost tras de-o mână nevăzută în vremi ascunse în viitorul sufletului meu. Câți oameni sunt într-un singur om? Tot atâția câte stele sunt cuprinse într-o picătură de rouă sub cerul cel limpede al nopții.

.....

CUPRINS

Poezii

La mormântul lui Aron Pumnu!4
 Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie6
 Junii corupți8
 Venere și Madonă 12
 Epigonii 15
 Mortua est! 20
 Înger și demon23
 Floare albastră 28
 Împărat și proletar..... 31
 Făt-Frumos din tei 40
 Crăiasa din povești44
 Lacul46
 Dorința47
 Călin (File din poveste)49
 Povestea codrului59
 Povestea teiului62
 O, rămâi66
 De câte ori, iubito... 68
 Freamăt de codru69
 Revedere 71
 O, mamă...73
 Scrisoarea I74
 Scrisoarea III 80
 Luceafărul 91
 Iubind în taină 107
 Sonete108
 Departe sunt de tine 111

S-a dus amorul...	112
Pe aceeași ulicioară...	115
Trecut-au anii...	117
Despărțire	118
De ce nu-mi vii	120
Doina	122
La steaua	125
Pe lângă plopii fără soț...	126
Glossă	128
Odă	132
Veneția	133
Cu mâne zilele-ți adăogi...	134
Somnoroase păsărele	136
Ce te legeni...	137
La mijloc de codru...	138
Mai am un singur dor	139
Nu voiu mormânt bogat (variantă)	141
Privesc orașul-furnicar	143
Ai noștri tineri...	145
Fiind băiet păduri cutreieram	146
Copii eram noi amândoi...	148
Dintre sute de catarge	152
Rugăciune	153
Colinde, colinde	154
Criticilor mei	155
Sara pe deal	157

Proză

Făt-Frumos-din-Lacrimă	160
Călin-Nebunul	185
Sărmanul Dionis (<i>Fragment</i>)	198

Tipografia **SHIK & ȘTEFAN** SRL
Strada N. Drăgan nr. 10, sector 5, București

LA MORMÂNTUL
LUI ARON PUMNUL

Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovină,
Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta;
C-acuma din pleiada-ți auroasă și senină
Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină,
Se stinse-o dalbă stea!

Metalica, vibrânda a clopotelor jale
Vuiește în cadență și sună întristat;
Căci ah! geniul mare al deșteptării tale
Păși, se duse-acuma pe-a nemuririi cale
Și-n urmă-i ne-a lăsat!

Te-ai dus, te-ai dus din lume, o! geniu nalt și mare,
Colo unde te-așteaptă toți îngerii în cor,
Ce-ntoană tainic, dulce a sferelor cântare
Și-ți împletesc ghirlande, cununi mirositoare,
Cununi de albe flori!

Te plânge Bucovina, te plânge-n voce tare,
Te plânge-n tânguire și locul tău natal;
Căci umbra ta măreață în falnica-i zburare
O urmă-ncet cu ochiul în tristă lăcrimare
Ce-i simț național!

Urmeze încă-n cale-ți și lacrima duioasă,
Ce junii toți o varsă pe trist mormântul tău,
Urmeze-ți ea prin zboru-ți în cânturi tânguioase,
În cânturi răsunânde, suspine-armonioase,
Colo, în Eliseu!...

CE-ȚI DORESC EU ȚIE, DULCE ROMÂNIE

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Țara mea de glorie, țara mea de dor?
Brațele nervoase, arma de tărie,
La trecutu-ți mare, mare viitor!
Fiarbă vinu-n cupe, spumege pocalul,
Dacă fiii-ți mândri aste le nutresc;
Căci rămâne stânca, deși moare valul,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Vis de răzbunare negru ca mormântul,
Spada ta de sânge dușman fumegând,
Și deasupra idrei fluture cu vântul
Visul tău de glorie falnic triumfând,
Spună lumii large steaguri tricolore,
Spună ce-i poporul mare, românesc,
Când s-aprinde sacru candida-i vâlvoare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Îngerul iubirii, îngerul de pace,
Pe altarul Vestei tainic surâzând,
Ce pe Marte-n glorie să orbească-l face,
Când cu lampa-i zboară lumea luminând,
El pe sânu-ți vergin încă să coboare,

Guste fericirea raiului ceresc,
Tu îl strânge-n brațe, tu îi fă altare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Tânără mireasă, mamă cu amor!
Fiii tăi trăiască numai în frăție
Ca a nopții stele, ca a zilei nori,
Viața în vecie, glorie, bucurie,
Arme cu tărie, suflet românesc,
Vis de vitejie, fală și mândrie,
Dulce Românie, asta ți-o doresc!

LBRIS

We know
books

Ioan Slavici

**Basme
Budulea Taichii**

Basme

Zâna Zorilor	5
Florița din codru	52
Ileana cea șireată	76
Limir-împărat	89
Doi feți cu stea în frunte	116
Spaima zmeilor	128
Ioana mamei	138
Păcală în satul lui	152
Băiet sărac	171
Budulea Taichii	195

A fost ce-a fost; dacă n-ar fi fost, nici nu s-ar povesti. A fost odată un împărat, un împărat mare și puternic; împărăția lui era atât de mare, încât nici nu se știa unde se începe și unde se sfârșește.

Unii ziceau că ar fi fără de margini, iar alții spuneau că țin minte de a fi auzit din bătrâni că s-ar fi bătut odinioară împăratul cu vecinii săi, din care unii erau și mai mari, și mai puternici, iară alții mai mici și mai slabi decât dânsul.

Despre împăratul acesta a fost mers vorba cât e lumea și țara, cum că cu ochiul cel de-a dreapta tot râde, iară cu cel de-a stânga tot lăcrămează neîncetat. În zadar se întreba țara, că oare ce lucru să fie acela, că ochii împăratului nu se pot împăca unul cu altul. Dacă mergeau voinicii la împăratul, ca să-l întrebe, el zâmbea a râde și nu le zicea nimic. Așa rămase vrajba dintre ochii împăratului o taină mare, despre care nu știa nimeni nimic, afară de împăratul.

Crescură feciorii împăratului. Ce feciori! Ce feciori! Trei feciori în țară, ca trei luceferi pe cer!

Florea, cel mai bătrân, era de un stângen de înalt, cu niște umeri, încât nu l-ai putea măsura cu patru palmi cruciș.

Cu totul alta era Costan: mic la statură, îndesat la făptură, cu brațul de bărbat, cu pumnul îndesat.

Al treilea și cel mai tânăr fecior al împăratului e Petru: înalt, dar subțire, mai mult fată decât fecior. Petru nu face multă vorbă: el râde și cântă, cântă și râde, de dimineață până în seară.

Numai câte odată-l vede omul mai întunecat, dă cu mâna pletele în dreapta și în stânga de pe frunte, și atunci ți se pare că vezi pe un bătrân din sfatul împăratului.

— Măi Floreo, tu ești acum mare; du-te și întreabă pe taica, pentru ce-i plânge lui un ochi, iar altul râde pururea.

Așa zise Petru către frate-său Florea într-o bună dimineață. Dar Florea nu s-a dus: el știa încă de mic că împăratul se supăra, dacă-l întreba cineva de astă treabă.

Tot așa o păți Petru și cu frate-său Costan.

— Nu cutează nici unul; lasă c-oi cuteza eu, zise la urmă Petru. Vorba fu zisă; lucrul fu gata. Petru merse ca să întrebe. Oarbă-ți fie mumă-ta! ce treabă ai tu de aceea?! îi zise împăratul mânios, și-i dete o palmă pe de-a dreapta și alta pe de-a stânga.

Petru se duse supărat și spuse fraților săi cum a pățit-o cu tatăl său.

De când a întrebat Petru de treaba ochilor, se părea cum că ochiul cel din stânga plânge mai puțin, iară cel de-a dreapta râde mai mult.

Petru își întări inima și mai merse o dată la împăratul. O palmă e o palmă, și două-s două!

Gândi și făcu.

O păți din nou, cum a mai pățit-o.

Ochiul cel din stânga lăcrăma acuma numai din când în când, iară cel din dreapta se părea a fi înjunțit cu zece ani.

— Dacă e treaba așa, gândi acum Petru, apoi știu eu ce-o face. Atâta mă duc, atâta întreb, atâta rabd la palmi, până ce nu vor râde amândoi ochii.

A zis-o, a și făcut-o! Petru nu zicea nimic de două ori.

— Fătul meu, Petre! zise împăratul, acuma mai blând și râzând cu amândoi ochii. Eu văd că ție nu-ți iese grija din cap; ți-o spune dar treaba cu ochii mei. Vezi, ochiul acesta râde de bucurie, când văd că am așa trei feciori ca voi; iar celălalt plânge, pentru că mă tem că voi nu veți fi în stare să împărățiți în pace și să apărați țara de vecinii cei vicleni. Dacă-mi veți aduce însă apă de la fântâna Zânei Zorilor, ca să mă spăl cu ea pe ochi, îmi vor râde amândoi ochii, căci voi știți că am feciori voinici, pe care mă pot răzema.

Așa zise împăratul. Petru-și luă pălăria de pe prisă și se duse să spună fraților săi ce-a auzit.

Feciorii împăratului se puseră la sfat și gătiră lucrul pe scurt, cum se cade între frații cei buni.

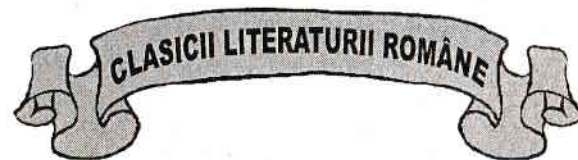
Florea, ca cel mai bătrân dintre cei trei, se duse în grajd, alese calul cel mai bun și mai frumos, puse șaua pe el și apoi luă ziua-bună de la casă și masă. „Mă duc, zise către frații săi, și dacă nu voi veni într-un an, o lună, o săptămână și o zi cu apă de la fântâna Zânei Zorilor, să vii tu Costane după mine“. Se duse.

Trei zile și trei nopți Florea nu mai stătu; calul zbură ca năluca peste munți și peste văi până ce n-ajunse la marginile împărăției.

Jur împrejur pe lângă împărăție era o prăpastie adâncă și peste această prăpastie o singură punte. La puntea asta mai stătu Florea o dată: să privească înapoi, apoi să iee „ziua-bună“ de la țară.

LIBRIS

We know
books

BARBU ȘTEFĂNESCU DELAVRANCEA

PĂGINI ALESE

Editura ASTRO

Iar la urma urmelor, tocmai la coadă, Prostia, rumenă și
voinică, se țara mulțumită, de-a îmboulea... Dar ce-i păsa?...
Ca ea nu era nimenea. Și, la dreptul lui Dumnezeu vorbind,
nici una din celelalte, de-atunci și până azi, n-a sălășluit mai,
fericit în mai multe capete omenești.

CUPRINS

TEATRU

Apus de Soare

Dramă în IV acte (1503-1504) 3

NUVELE ȘI POVESTIRI

Sultânica 89

Bunicul 116

Bunica 120

Sorcova 125

Fata moșului 131

Zobie 148

Pravoslavnicul și slăninele 157

PARAZIȚII (1893)

Hagi-Tudose 163

Domnul Vucea 185

BASME

Neghiniță 211

Poveste 225

Norocul dracului 238

Palatul de cleștar 253

LRDIS

Editor: George Huzum

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DELAVRANCEA, BARBU ȘTEFĂNESCU

Pagini alese / Barbu Ștefănescu Delavrancea. –

Ed. a 2-a. - București : Astro, 2015

ISBN 978-606-8148-90-8

821.135.1-821

Editura ASTRO
Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel. / Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:
www.cartea-mea.ro
www.cartescolara.ro
www.depozit-de-carti.ro
www.pro-librarie.ro

TEATRU

**APUS DE SOARE
(1503-1504)**

Dramă în IV acte

ȘTEFAN CEL MARE
BOGDAN
LOGOFĂTUL TĂUT
POSTELNICUL TOADER
VORNICUL JURJ
HATMANUL ARBORE
PÂRCĂLABUL DRAGOȘ
PÂRCĂLABUL ALEXA
PÂRCĂLABUL GRUMAZĂ
PÂRCĂLABUL ȘANDRU
PÂRCĂLABUL COSTEA
PÂRCĂLABUL NEGRILĂ
BĂTRÂNUL ȘTEFUL, fost pârcălab
BĂTRÂNUL HRĂMAN, fost pârcălab
PAHARNICUL ULEA
CLUCERUL HRINCOVICI
VAMEȘUL CHIRACOLA
CLUCERUL MOGHILĂ
STOLNICUL DRĂGAN
JITNICERUL STAVĂR
PETRU RAREȘ
DOFTORUL IERONIMO DA CESENA
DOFTORUL ȘMIL
DOFTORUL KLINGENSPORN
ȚUGULEA MOGHILĂ
UN PIETRAR

IRINA, fata pârçălabului Dajbog, + 1476

REVECA, fata comisului Huru, + 1476

BĂLAȘA, fata pârçălabului Oană, + 1484

ILINCA, fata pârçălabului Gherman, + 1484

DOMNICA, fata hatmanului Arbore

ANCUȚA, fata pârçălabului Toader

OLEANA, fata vornicului Duma

FIRA, fata pârçălabului Dragoș

LISANDRA, fata pârçălabului Alexa

JOIȚA, fata pârçălabului Ivanco

NEAGA, fata pârçălabului Șandru

ILEANA, fata pârçălabului Ivașcu

HERA, fata pârçălabului Grumază

STĂNIȘOARA, fata pârçălabului Ieremia

OANA

DOCHIA

Căpitani, copii de casă, aprozi, hotnogi, hânsari*, etc.

* *Hânsar, hinsar* – nume dat unora dintre căpitanii care stăteau în fruntea celor 13 căpităanii din care se compunea armata țării în vechea Moldovă.

ACTUL I

În stânga – o aripă a castelului din Suceava, cu ferestre cu grătii de fier, sfârșindu-se cu o terasă pusă pe tălpi de piatră. O ușă dă pe terasă. Mai departe se vede turnul castelului. În dreapta – o poartă. Ceva mai în fund – un puț cu două roate și cu un colac de piatră. O albie cu apă de nălbit. Lângă puț – o salcie pletoasă. Ograda domnească, cu arbori și copaci bătrâni, înconjurată cu ziduri vechi. Jețuri, scobite în piatră, la umbra copacilor. În fund – o parte din orașul Suceava și valea râului Suceava șerpuiind dinspre munte.

E o zi de toamnă. Vântul suflă. Frunzele cad.

SCENA I

Irina, Reveca, Bălașa, Ilinca, Ileana, Domnica, Ancuța, Oleana, Fira, Lisandra, Joița, Hera, Neaga, Stănișoara, Oana, Dochia și Țugulea Moghilă.

(La ridicarea cortinii toate lucrează.)

IRINA: Cum, cum?

FIRA: Ei, așa... Zic, se duse, se duse, până dete d-un balaur...

JOIȚA: Mai încet, Hera. Dai peste țevă... De un ce, Zamfiro?... Și tu, Lisandra, bate mai domol... Na! iar ai încurcat firele...

LISANDRA: De un balaur... Stați. A sărit tindechea*...
ILEANA: Cu gândul la Orhei. D-a mai sări o dată, să știi că
rămâi, ca mine, fată bătrână.

REVECA: Ba ca mine...

IRINA: Ba ca mine...

BĂLAȘA: Ca voi... ca noi...

ILINCA: Dumnezeu să ție pe pârcălabul Alexa din Orhei.

NEAGA: Lasă focului basmul. La noapte. Vântul se umflă.
Frunzele cad. Va fi numa bine: noapte, vijelie, basm,
și eu să mă ghemuiesc lângă dada Irina.

(S-aud toaca și clopotile.)

REVECA: Mamă Dochio, e vremea la toacă. Adu bostanul
fierț și făgurii de miere și ulciorul cu apă rece.

DOCHIA: S-aducă mama, bunica maichii.

IRINA (*către Țugulea*): Și tu? Ce stai ca un țap logodit?...
Ești mândru... Ai sabie... Și ce-ai să faci cu ea?

ȚUGULEA (face cu mâna ca și cum ar tăia): Să...

IRINA: Măăăă...

ȚUGULEA: Hî-hî...

IRINA: Când?...

ȚUGULEA: Iacă ș-acuma...

IRINA: O! bătu-te-ar potca**! (*Îl mângâie.*) S-ajuți mami Dochii.
Dar, vezi, ține-ți firea, nu-ți pune mintea cu bostanul.

(Fetele râd.)

ȚUGULEA: Apoi... dă... maică, maică! (*Iese.*)

* *Tindeche* – stinghie îngustă de fier sau de lemn, cu zimți la ambele
capete, care se așază la războiul de țesut pentru a ține pânza bine întinsă.

** *Potcă* – belea, vrajbă

SCENA II

Cele de sus, afară de Țugulea și Dochia.

LISANDRA: Am țesut bine, dadă Reveca?

REVECA: Nu bate într-o parte. Apucă spata drept de
mijloc.

ANCUȚA: Dar eu?

REVECA: Mai bine... Nu strânge cârligele... Așa... mâinile-
n voie... ca și cum te-ai juca.

DOMNICA: Verdele ăsta, ori ăsta, dadă Reveca?

REVECA: Privește firea... Aci, școala și învățătura. Primă-
vara toate sunt proaspete, dar nu depline, vara toate
coapte și vii, toamna toate pălesc, prind un fel de
rugină, se învechesc... și nimic murdar... Da, bine...

STĂNIȘOARA: Uf! Doamne, Doamne!

REVECA: Ce, moțato? Ți s-a urât? Binișor. Ghergheful e
de răbdare.

JOIȚA: Iaca și barba părintelui Ivașcu din Hotin...

IRINA: Ba părul tău de oaie creață.

HERA: Am isprăvit. Nu mai am țevi.

BĂLAȘA: Da, dar pe dinafară cine-a dat?

HERA: Numai la două. Le desfac și le fac.

OLEANA: E bine, Reveca?

REVECA: A! o minune! Ai zice că de când te-ai născut ții
furca-n brâu. Da... da... Inul curge din caier pe fus ca
un fir de păr. Nici o gălcă. Deștele tale mulg caierul,
și caierul se topește, și fusul zbârnâie și plutește parc-
ar avea aripi. O! ciută zglobie, tu ai să ții casa c-un
fus... Dar tu, Oană, ce ispravă mi-ai făcut?

LBRIS

We know
books

Grigore Alexandrescu

Poezii

BUCUREȘTI, 2017

Cuprins

Suvenire și impresii

Trecutul. La mănăstirea Dealului /	5
Umbra lui Mircea. La Cozia /	7
Răsăritul lunii. La Tismana /	10
Mormintele. La Drăgășani /	13
Anul 1840 /	16
Așteptarea /	17
Reveria /	19
Câinele soldatului /	21
O impresie /	23
Frumusețea /	26
Miezul nopții /	27
Buchetul /	29
Suferința /	31
Un ceas e de când anul trecu /	32
Încă o zi /	34
Inima mea e tristă /	36
Meditație	38
Ucișorul fără voie /	41

Adio. La Târgoviște / 47

Cântecul soldatului / 50

Măriei Sale Domnului Alexandru Ioan I / 51

Cometei anonsate pentru 13 iunie / 53

Răspunsul cometei / 54

Unirea Principatelor / 57

Întristare / 59

Epistole și Satire

Epistolă către Voltaire / 63

Răzbunarea șoarecilor sau Moartea lui Sion / 66

Epistolă. Domnului Donici, fabulist moldovean / 70

Epistolă Dlui I. V., autorul „Primăverii amorului“ / 72

Epistolă Dlui V. II / 76

Epistolă Dlui I. C. / 80

Satiră contra lui Eliade / 84

Satiră. Duhului meu / 89

Fabule

Boul și vițelul / 97

Dreptatea leului / 99

Bursucul și vulpea / 101

Uleul și găinile / 103

Câinele izgonit / 104

Lupul moralist / 107

Mierla și bufnița / 109

Câinele și cățelul / 110

Toporul și pădurea / 112

Câinele și măgarul / 113

Ursul și vulpea / 114

Vulpea liberală / 115

Șoarecele și pisica / 117

Atelajul eterogen / 118

Papagalul și celelalte păsări / 119

Vulpoiul predicator / 120

Privighetoarea și păunul / 123

Castorul și alte lighioni / 124

Catârul ce-și laudă nobilitatea / 126

Catârul cu clopoței / 127

Șarlatanul și bolnavul / 128

Pisica sălbatică și tigrul / 130

Mielul murind / 131

Elefantul / 132

Cucul / 135

Oglindele / 137

O profesiune de credință / 139

Corbii și barza / 141

Iepurele, ogarul și copoiul / 143

Lișița, rața și găscă / 144

Dervișul și fata / 146

Calul vândut și diamantul cumpărat / 147

LBDIS | We know
books

Vulpea, calul și lupul / 148

Privighetoarea în colivie / 150

Lebăda și puii corbului / 151

Privighetoarea și măgarul / 154

Tipografia **SHIK & ȘTEFAN SRL**

Strada N. Drăgan nr. 10, sector 5, București

Trecutul. La mănăstirea Dealului

Precum o santinelă, pe dealul depărtat
Domnește mănăstirea; și zidu-i cel înalt
Se-ntinde împrejurii, pustiu și învechit,
De iedera bătrână, de mușchi acoperit.
Acolo au odihna, locaș adânc, tăcut,
Eroi ce mai-nainte mult zgomot au făcut.
Un cap îi prezidează și dacă s-o-ntâmpla,
Cu vreme, România s-ardice fruntea sa,
P-a Dâmboviței vale oștiri de s-or ivi,
Ai luptelor cumplite părtași ei vor mai fi.

Eu în copilărie iubeam să mă opresc
Pe dealul mănăstirii, și-n vale se privesc
Mărețul turn, trist martor l-al nostru trist apus,
Ș-a cărui origină în veacuri s-a răpus
Turnul din care-odată bărbații renumiți
Vedeau române taberi pe câmpi nemărginiți
În preajma-i e cetatea! ai ei locuitori
Ruina-i azi cu fală arăt la călători,
Precum atâți nevrednici, trăind în moliciuni,
Se laud cu mari fapte făcute de străbuni.

Dar pentru ce orașul atât de strălucit
Acum între orașe e cel mai umilit?
Ce voie preaînaltă, ce lege porunci

Căderea deopotrivă cu înălțare-a fi?
 E o fatală soartă? sau pe acest pământ
 Lăsa urmele sale blestemul unui sfânt
 Dacă însă o țară, un neam ar fi dator,
 Când au greșit despoții, nelegiuirea lor
 A o plăti, atuncea orașul osândit
 Și numele-i din lume de mult ar fi pierit.
 Căci mii de glasuri stinse de-al tiraniei fier,
 În strigări dureroase s-au înălțat la cer;
 Căci ploii ce în torente de veacuri s-au vărsat
 Sângele după pietre încă nu l-au spălat.

Oricum va fi, mi-e scumpă cetatea ce-a domnit;
 O iubesc, căci e tristă și căci a suferit:
 Și precum anticarul, la patima-i supus,
 Culege vechea-aramă ce nu mai are curs,
 Așa în a mea râvnă, pe locul părintesc,
 Fiu al astor ruine, țărâna lor slăvesc.
 Încă mi-aduc aminte de groaza ce simțeam.
 Când la apusul zilei scheletul lor priveam.
 „P-aici, ziceau bătrânii, o boltă arătând,
 Intră tânăra doamnă, frumoasă și fugind
 De cetele tartare, când ele-acest palat,
 Lipsind oștirea noastră, în treacăt au prădat.
 Peștera, ce se-ntinde departe sub pământ,
 Prin drumuri rătăcite în loc necunoscut
 Își are răsuflarea: în sânul ei găsești
 Averi nenumărate, comorile domnești;
 În preajmă-le ard focuri, căci ele se păzesc
 De iesme, tauri negri, ce iadul locuiesc;
 Și când vrun om aproape a merge-a cutezat,
 El la lumina zilei nu s-a mai arătat.“

Astfel ziceau, și vremea un pas a mai făcut,
 Și chiar acele iesme azilul ș-au pierdut!
 Tot e tăcut și jalnic: însă așa cum ești
 Singură porți povara măririi românești,
 Târgoviște căzută! poetul întristat
 Colore variate în sânu-ți a aflat,
 Războinicul modeluri; și, dac-am asculta
 Ceea ce în favoru-ți reclamă slava ta,
 A vitejilor umbră d-am ști să o cinstim,
 Vrednici de libertate noi am putea să fim.
 Am afla de la dânsii ce jertfe trebuiesc,
 Prin câtă energie nații se mântuiesc.
 A! facă prevedința ca-naltul sentiment,
 Ce-nchină vitejiei mărețul monument,
 Ce-alege pe-nălțime al nemuririi loc,
 Să fie nouă cârmă, coloana cea de foc,
 Coloana ce odată din țara de exil
 Pe calea mântuirii ducea pe Istrail!

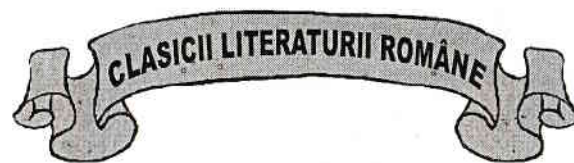
Umbra lui Mircea. La Cozia

Ale turnurilor umbre peste unde stau culcate:
 Către țărnul dimpotrivă se întind, se prelungesc,
 Ș-ale valurilor mândre generații spumegate
 Zidul vechi al mănăstirii în cadență îl izbesc.

Dintr-o peșteră, din râpă, noaptea iese, mă-mpresoară:
 De pe muche, de pe stâncă, chipuri negre se cobor;

LBRIS

We know
books

GEORGE TOPÂRCEANU

**BALADA UNUI
GREIER MIC**

Editura ASTRO

Zice că demult, odată,
Un pitic s-a însurat
Cu o văduvă bogată,
Ce fusese măritată
Cu un mare om de stat.
Și-o fi dus ea, altădată, o viață mai tihnită,
Dar la urmă și piticul a făcut-o fericită...

*Cu muncă și cu răbdare,
Poți face cât unul mare.*

CUPRINS

BALADE VESELE ȘI TRISTE

Rapsodii de primăvară	3
Cântec	6
Balada morții	7
Balada călătorului	9
Balada Popii din Rudeni	11
Balada munților	14
Pastel	19
Rapsodii de vară	21
Broaștele	26
Acceleratul	27
Sfârșit de vară	29
Rapsodii de toamnă	31
Balada unui greier mic	38
Catrene	40
Manon și Des Grieux	42
Balada chiriașului grăbit	43
Noapte de mai	45
Noapte de iarnă	48
Singuri	51
În drum	52
Noapte de toamnă	53
Romanță	54
Păinjiniș	55
Epilog	56
Distih eroic	56
Infernul	57

PARODII ORIGINALE

În loc de prefață	69
-----------------------------	----

Pagini din diferiți autori

<i>Homer:</i>	
Chinurile lui Ulise	70

<i>Alfred De Musset:</i> Noapte de august	73
<i>Al. Depărățeanu:</i> Vara la țară.....	77
<i>Dimitrie Bolintineanu:</i> Mihai Viteazul și turcii.....	80
<i>George Coșbuc:</i> Țigani	82
<i>A. Mirea:</i> Caleidoscop	85
I. Unei fosile	85
II. Bustului meu	86
III. Răspunsul micilor funcționari	88
IV. Răspunsul cometei	90
V. Sonete	92
1. La cinematograful mut	92
2. Sonet teatral	93
3. Un romantic	94
VI. Sahara	94
<i>O. Goga:</i> I. Mucenicii	96
II. Vade retro	97
<i>I. Minulescu:</i> Trei romane pentru mai târziu.....	99
I. Romanța automobilului	99
II. Romanță autumnală	101
III. Romanța gramofonului	102
<i>M. Codreanu:</i> Sonete parnasiene.....	105
I. Scamatorul	105
II. Pagliaccio	105
III. Samson și Dalila	106
IV. Testamentul unui poet necunoscut	107

<i>Mircea Dem. Rădulescu:</i> Nocturnă.....	108
<i>Adrian Maniu:</i> Menajerie	110
<i>N. Davidescu:</i> din Cântarea omului I. Ploaia	111
II. Întoarcerea fiului risipitor	112
<i>O domnișoară de pension:</i> Misterul nopții	113
<i>Un începător de talent:</i> Apostrofe la lună	114
<i>Otilia Cazimir:</i> I. Vis alb	115
II. Strofa risipită	116
III. Ariciul	116
<i>Demostene Botez:</i> I. Prohod	118
II. Tristeți provinciale	120
III. Cobe	122
<i>Tudor Arghezi:</i> I. Psalm	124
II. Menire	125
III. Utrenie	125
IV. Blesteme	126
MIGDALE AMARE Prefață	129
Cioara	131
Fum	135
Sonet estival	137
Albumul	138
Sonete pluvioase	138

La vânătoare.....	140
I. Decorul.....	140
II. Un iepure.....	140
III. Masa.....	142
IV. La întoarcere.....	144
Octombrie.....	145
Noiembrie.....	146
Fantezie de toamnă.....	147
Primăvara.....	148
Un duel.....	150
Balada corbilor.....	152
La Paști.....	153
Singur.....	154
În jurul unui divorț.....	156
Dedicație.....	161
Gelozie.....	162
Populară.....	162
Toamna în parc.....	163
Balada unei stele mici.....	164
În Iași.....	167
Expunere de motive.....	167
Cocostârcul albastru.....	169
Poetul.....	171
Scrisoare.....	172
Ripostă.....	176
Bene merenti.....	178

POEZII NEINCLUSE ÎN VOLUME

<i>Fabule pentru copii.....</i>	183
Bivolul și coțofana.....	183
Boierul și argatul.....	184
Leul deghizat.....	185
Întrebare și răspuns.....	186
Câți ca voi!.....	186
<i>Fabule mici pentru oameni mari.....</i>	187
Cin' s-a fript cu ciorbă.....	187
Văduva și piticul.....	188

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TOPÂRCEANU, GEORGE

Balada unui greier mic / George Topârceanu - București:

Astro, 2010

ISBN 978-606-92310-4-3

821.135.1-1

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro

www.cartescolara.ro

www.depozit-de-carti.ro

Nota editorului: Au fost operate modificări privind normele ortografice aprobate de Academia Română, exceptând: nici o, nici un, vre o, vre un, vre una, vre unul.

BALADE VESELE ȘI TRISTE

RAPSODII DE PRIMĂVARĂ

I

Sus, prin crângul adormit,
A trecut în taină mare,
De cu noapte, risipind
Șiruri de mărgăritare
Din panere de argint,
Stol bălai
De îngerăși
Cu alai
De toporași.
Primăvară, cui le dai?
Primăvară, cui le lași?

II

Se-nalță abur moale din grădină.
Pe jos, pornesc furnicile la drum.
Acoperișuri veștede-n lumină
Întind spre cer geacuri fără fum.

Pe lângă garduri s-a zvântat pământul
Și ies gândacii-Domnului pe zid.
Ferestre amorțite se deschid
Să intre-n casă soarele și vântul.

De prin balcoane
Și coridoare
Albe tulpane
Fâlfâie-n soare.
Ies gospodinele
Iuți ca albinele,
Părul le flutură,
Toate dau zor.
Unele mătură,
Altele scutură,
Colbul din pătură
Și din covor.

Un zarzăr mic, în mijlocul grădinii,
Și-a răsfiat crenguțele ca spinii
De frică să nu-i cadă la picioare,
Din creștet, vâlul subțirel de floare.

Că s-a trezit așa de dimineață
Cu ramuri albe – și se poate spune
Că-i pentru-ntâia oară în viață
Când i se-ntâmplă-asemenea minune.

Un nor sihastru
Și-adună-n poală
Argintul tot.
Cerule e-albastru
Ca o petală
De miozot.

III

Soare crud în liliac,
Zbor subțire de gândac,
Glasuri mici
De rândunici,
Viorele și urzici...
Primăvară, din ce rai
Nevisat de pământeni
Vii cu mândrul tău alai
Peste crânguri și poieni?
Pogorâtă pe pământ
În mătășuri lungi de vânt,
Lași în urmă, pe câmpii,
Galbeni vii
De pădăii,
Bălți albastre și-nsorite
De omăt topit abia,
Și pe dealuri mucezite
Arături de catifea.

Și pornești departe-n sus
După iarna ce s-a dus,
După trena-i de ninsori
Așternută pe colini...
Drumuri nalte de cocori,
Călăuzii cei străini,
Îți îndreaptă an cu an

LBRIS

We know
books

GEORGE COȘBUC

NUNTA ZAMFIREI

Editura ASTRO

CUPRINS

BALADE ȘI IDILE (1893)

Noapte de vară	3
Mănioasă	5
Nu te-ai priceput	7
Fatma	8
Nunta Zamfirei	10
Cântecul fusului	17
Rea de plată	20
Fata morarului	21
Crăiasa zânelor	22
Rugămintea din urmă	28
Poet și critic	32
Vântul	34
Vestitorii primăverii	37
Pe lângă boi	38
Rada	39
Trei, doamne, și toți trei!	45
La oglindă	48
Calul dracului	52
De pe deal	53
El-Zorab	55
Suțirica din vecini	61
Numai una!	62
Regina ostrogoților	64
Brăul Cosânzenii	67
Dușmancele	71
Costea	75
Somnul codrilor	79
Recrutul	81

Lordul John	85
Moartea lui Fulger	86
Un cântec barbar	96
Păstorița	99
Prahova	100
La părau	106
Vara	109
Un basm	111
Spinul	112
Toamna	114

*FIRE DE TORT (1896)**Din viață*

Mama	117
Lupta vieții	119
Ștefăniță-Vodă	121
Sub patrafir	124
Scara	127
Noi vrem pământ!	129
Voichița lui Ștefan	132
Doina	135
La Paști	139
Seara	141
În miezul verii	144
Iarna pe uliță	147
Cântec	152
Ispita	153
Fata mării	156
Decebal cătră popor	158
Roata morii	160

Din poveste

O noapte pe Caraiman	163
Concertul primăverii	165
Cetatea Neamțului	167
Colindătorii	175
Legenda rândunelei	176
Ideal	180
Ștregarul văilor	188
Floarea-soarelui și macul	190
Bordei sărac	194
Umbră	197
Prin Mehadia	198
Dintr-o poveste	200
Pomul Crăciunului	200
Drumul iubirii	202
Tricolorul	204
Psalm	205
Voci din public	206

CÂNTECE DE VITEJIE

Cântec	208
Dorobațul	208
Dunărea și Oltul	210
Pentru libertate	212
Scut și armă	215
Oltenii lui Tudor	216
Sărindar	218
Zece mai	220
Mortul de la Putna	223

Stema țării	225
Pe dealul Plevnei	227
Graiul neamului	228
De profundis	229
Cântecul redutei	231
Povestea căprarului	233
Coloana de atac	236
O scrisoare de la Muselim-Selo	241
Raport	245
Podul lui Traian	246
Pașa Hassan	248

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
COȘBUC, GEORGE

Nunta Zamfirei / George Coșbuc - București: Astro, 2010
ISBN 978-606-92310-1-2

821.135.1-1

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel. / Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro
www.cartescolara.ro
www.depozit-de-carti.ro
www.pro-librarie.ro

BALADE ȘI IDILE (1893)

NOAPTE DE VARĂ

Zărire, de farmec pline,
Strălucesc în luminiș;
Zboară mierlele-n tufiș
Și din codri noaptea vine
Pe furiș.

Care cu poveri de muncă
Vin încet și scârțiind;
Turmele s-aud mugind,
Și flăcăii vin pe luncă
Hăulind.

Cu cofița, pe-ndelete,
Vin nevestele la râu;
Și cu poala prinsă-n brâu,
Vin cântând în stoluri fete
De la grâu.

De la gărlă-n pâlcuri dese
Zgomotoși copiii vin;
Satul e de vuiet plin;
Fumul alb alene iese
Din cămin.

LBRIS | We know books

Dar din ce în ce s-alină
Toate zgomotele-n sat,
Muncitorii s-au culcat.
Liniștea-i acum deplină
Și-a-nnoptat.

Focul e-nvelit pe vatră,
Iar opaițele-au murit.
Și prin satul adorm.
Doar vrun câne-n somn mai latră
Răgușit.

Iat-o! Plină, despre munte,
Iese luna din brădet
Și se-nalță, -ncet-încet,
Gânditoare ca o frunte
De poet.

Ca un glas domol de clopot
Sună codrii mari de brad;
Ritmice valurile cad,
Cum se zbate-n dulce ropot
Apa-n vad.

Dintr-un timp și vântul tace;
Satul doarme ca-n mormânt—
Totu-i plin de Duhul Sfânt:
Liniște-n văzduh și pace
Pe pământ.

Numai dorul mai colindă,
Dorul tânăr și pripeag,
Tainic se-ntâlnește-n prag,
Dor cu dor să se cuprindă,
Drag cu drag.

MÂNIOASĂ

Am să merg mai înspre seară
Prin dumbrăvi, ca mai demult,
În privighetori să-mi pară
Glasul Linei că-l ascult.
Mai știu eu, ce-aș vrea s-ascult!
Că-n zori Lina sta-n portiță,
Sălta-n vânt a ei altiță,
Vântul îi sălta-n costiță
Și-i făcea floare-n obraz:
Eu mergem la plug în iaz
Și, când trec, Lina s-ascunde,
Parcă nici nu m-a văzut.
Îi vorbesc, și nu-mi răspunde,
Nu-mi răspunde!
Și-o întreb, și nu-mi răspunde!
Și mă mir – ce i-am făcut!

Vreau de-aici să rump o floare!
Ochii unui înger scump
Au albastrul de cicoare,

LBRIS

We know
books

COSTACHE NEGRUZZI

**ALEXANDRU
LĂPUȘNEANU**

Editura ASTRO

FRAGMENTE ISTORICE

ALEXANDRU LĂPUȘNEANU 1564-1569	4
APRODUL PURICE 1486	25
SOBIESKI ȘI ROMÂNII 1686	40
REGELE POLONIEI ȘI DOMNUL MOLDAVIEI	46
CÂNTEC VECHI	49

AMINTIRI DE JUNETE

CUM AM ÎNVĂȚAT ROMÂNEȘTE	55
ZOE	62
O ALERGARE DE CAI (СКАЧКА)	76
AU MAI PĂȚIT-O ȘI ALȚII	100
TODERICĂ	108

POEZII

MARȘUL LUI DRAGOȘ (doină)	119
DOINĂ NOUĂ	121
EPITAFUL VORNICULUI ALEXANDRU DIMITRIE STURZA	122
EU	123
FABULĂ	125
URIAȘUL DACIEI	126

I

Dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau...!

Iacov Eraclid, poreclit Despotul, pierise ucis de buzduganul lui Ștefan Tomșa, care acum cârmuia țara, dar Alexandru Lăpușneanul, după înfrângerea sa în două rânduri, de oștile Despotului, fugind la Constantinopol, izbutise a lua oști turcești și se înturna acum să izgonească pre răpitorul Tomșa și să-și ia scaunul, pre care nu l-ar fi pierdut, de n-ar fi fost vândut de boieri. Intrase în Moldavia, întovărașit de șapte mii spahii și de vreo trei mii oaste de strănsură. Însă pe lângă aceste, avea porunci împărătești cătră hanul tătarilor Nogai, ca să-i deie oricât ajutor de oaste va cere.

Lăpușneanul mergea alături cu vornicul Bogdan, amândoi călări pe armăsari turcești și înarmați din cap până în picioare.

— Ce socoți, Bogdane, zise după puțină tăcere, izbândi-vom oare?

— Să nu te îndoiești, Măria-Ta, răspunse curtezanul, țara geme subt asuprirea Tomșei. Oastea toată se va supune cum i se va făgădui mai mare simbric. Boierii, câți i-au mai lăsat vii, numai frica morții îi mai ține, dar cum vor vedea că Măria-Ta vii cu putere, îndată vor alerga și-l vor lăsa.

— Să deie Dumnezeu să n-aibi nevoie a face ceea ce au făcut Mircea-vodă la munteni; dar ți-am mai spus, eu îi cunosc pre boierii noștri, căci am trăit cu dânșii.

— Aceasta rămâne la înaltă înțelepciunea Măriei-Tale.

Vorbind așa, au ajuns aproape de Tecuci, unde poposiră la o dumbravă.

— Doamne, zise un aprod apropiindu-se, niște boieri sosind acum cer voie să se înfățișeze la Măria-Ta.

— Vie, răspunse Alexandru.

Curând intrară sub cortul unde el ședea încungiurat de boierii și căpitanii săi, patru boieri, din care doi mai bătrâni, iar doi juni. Aceștii erau vornicul Moțoc, postelnicul Veveriță, spatarul Spancioc și Stroici.

Apropiindu-se de Alexandru-vodă, se închinară până la pământ, fără a-i săruta poala după obicei.

— Bine-ați venit, boieri! zise acesta silindu-se a zâmbi.

— Să fii maria ta sănătos, răspunseră boierii.

— Am auzit, urmă Alexandru, de bântuirile țării și am venit s-o mântui; știu că țara m-așteaptă cu bucurie.

— Să nu bănuiești, Măria-Ta, zise Moțoc, țara este liniștită și poate că Măria-Ta ai auzit lucrurile precum nu sunt; căci așa este obiceiul norodului nostru, să facă din țânțar armăsar. Pentru aceea obștia ne-au trimis pre noi să-ți spunem că norodul nu te vrea, nici te iubește și M[ăria]-ta să te întorci înapoi ca...

— Dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau, răspunse Lăpușneanul, a căruia ochi scântieră ca un fulger, și dacă voi nu mă iubiți, eu vă iubesc pre voi și voi merge ori cu voia, ori fără voia voastră. Să mă-ntorc? Mai degrabă-și va întoarce Dunărea cursul îndărăpt. A! Nu mă vrea țara? Nu mă vreți voi, cum înțeleg?¹

— Solului nu i se taie capul, zise Spancioc; noi suntem datori a-ți spune adevărul. Boierii sunt hotărâți a pribegi la unguri, la leși și la munteni, pe unde au toți rude și prieteni. Vor veni cu oști streine și vai de biata țară când vom avea războaie între noi și poate și Măriei-Tale nu-i va fi bine, pentru că domnul Tomșa...

— Ticălos nu poate fi acel ce s-au învrednicit a se numi unsul lui Dumnezeu, zise Veveriță.

¹ Miron Costin

— Au doar nu sunt și eu unsul lui Dumnezeu? Au doar nu mi-ați jurat și mie credință, când eram numai stolnicul Petre? Nu m-ați ales voi? Cum au fost oblăduirea mea? Ce sânge am vărsat? Care s-au întors de la ușa mea, fără să câștige dreptate și mângâiere? Și însă, acum nu mă vreți, nu mă iubiți? Ha! ha! ha!

Râdea; mușchii i se suceau în râsul acesta și ochii lui hojma clipeau.

— Cu voia Măriei-Tale, zise Stroici, vedem că moșia¹ noastră a să cadă de isnoavă în călcarea păgânilor. Când astă negură de turci va prăda și va pustii țara, pe ce vei domni Măria-Ta?

— Și cu ce vei sătura lăcomia acestor cete de păgâni ce aduci eu Măria-Ta? adăogi Spancioc.

— Cu averile voastre, nu cu banii țaranilor pre care-i juipiți voi. Voi mulgeți laptele țării, dar au venit vremea să vă mulg și eu pre voi. Destul, boierii! Întoarceți-vă și spuneți celui ce v-au trimis ca să se ferească să nu dau peste el, de nu vrea să fac din ciolanile lui surle și din pelca lui căptușeală dobelor mele.

Boierii ieșiră mânăniți; Moțoc rămase.

— Ce-ai rămas? întrebă Lăpușneanul.

— Doamne! Doamne! zise Moțoc, căzând în genunchi, nu ne pedepsiți pre noi după fărădelegile noastre! Adă-ți aminte că ești pământean², adă-ți aminte de zisa scripturei și iartă greșităilor tăi! Cruță pre biata țară. Doamne! sloboade oștile aceste de păgâni; vină numai cu câți moldoveni ai pe lângă Măria-Ta și noi chizeșluim că un fir de păr nu se va clăti din capul înălțimei-tale; și de-ți vor trebui oști, ne vom înarma noi cu femei și copii, vom rădica țara în picioare, vom rădica slugile și vecinii noștri. Încredi-te în noi!

— Să mă-ncred în voi? zise Lăpușneanul înțelegând planul lui. Pesemne gândești că eu știu zicătoarea³ moldovenească: „Lupul părul schimbă, iar năravul ba“? Pesemne nu vă cunosc eu și pre tine mai vârtos? Nu știu, că fiind mai

¹ Patria

² Patriot

³ Proverbul

mare peste oștile mele, cum ai văzut că m-au biruit, m-ai lăsat? Veveriță îmi este vechi dușman, dar încă niciodată nu s-au ascuns; Spancioc este încă tânăr, în inima lui este iubire de moșie; îmi place a privi sumeția lui, pre care nu se silește a o tăinui. Stroici este un copil, care nu cunoaște încă pre oameni, nu știe ce este îmbunarea și minciuna; lui i se par că toate paserile ce zboară se mânăncă. Dar tu, Moțoc? Învechit în zile rele, deprins a te ciocoi la toți domnii, ai vândut pre Despot, m-ai vândut și pre mine, vei vinde și pre Tomșa; spune-mi, n-aș fi nătărău de frunte, când m-aș încrede în tine? Eu te iert însă, c-ai îndrăznit a crede că iar mă vei putea înșela, și îți făgăduiesc că sabia mea nu se va mânji în sângele tău; te voi cruța, căci îmi ești trebuitor, ca să mă ușurezi de blăstemurile norodului. Sunt alți trântori de care trebuie curățit stupul.

Moțoc îi sărută mâna, asemenea cânelui care, în loc să mușce, linge mâna care-l bate. El era mulțămit de făgăduința ce câștigase; știa că Alexandru-vodă a să aibă nevoie de un intrigant precum el. Deputații erau porunciți de Tomșa, ca neputând înturna pre Lăpușneanul din cale, să-și urmeze drumul la Constantinopol, unde, prin jalobe și dare de bani, să mijlocească mazilia lui. Dar văzând că el venea cu însuși învoirea Porții; pe de alta, sfiindu-se a se întoarce fără nici o ispravă la Tomșa cerură voie să rămâie a-l întovărăși. Acesta era planul lui Moțoc ca să se poată lipi de Lăpușneanul. Voia li se dete.

II

Ai să dai samă, doamnă!...

Tomșa, nesimțindu-se în stare a se împotrivi, fugise în Valahia și Lăpușneanul nu întâlnise nici o împiedicare în drumul său. Norodul pretutindene îl întâmpina cu bucurie și nădejde, aducându-și aminte de întâia lui domnie, în care el nu avusese vreme a-și dezvălui urâtul caracter.

ANTON PANN

Năzdrăvaniile lui
Nastratin Hogeia

•

Fabule și istorioare

•

O șezătoare la țară
sau
Călătoria lui Moș Albu

BUCUREȘTI, 2017

Întrebare: Când e ziua cea mai lungă?

(Când n-ai ce să mănânci)

Întrebare: Care bucate sunt mai cu gust?

(Care se mănâncă cu foame)

Întrebare: Ce este mai dulce decât toate în lume?

(Limba, când vorbește vorbe dulci)

Întrebare: Dar ce este mai amar decât toate?

(Iarăși limba, când vorbește vorbe amare)

Ca d-alde aste și alte pe când moș Neagu spunea,

Din care cele mai multe nu le poci minte ținea,

Văz intrând în bățatură alți doi inși, încet pășind

Și pe cale împreună d-alde ale lor vorbind.

Fetele cum îl zăriră își ziseră: — Vedeți voi?

Uite că vine moș popa și arendașul la noi.

Zicând astfel se sculară care pe unde ședea,

Cinstea cea cuviincioasă acestora ca să dea;

După dâșii totodată veni și un militar,

Care din slujbă ieșise ș-aducea un lăutar.

Deci zicându-le să șază, șezură și ei în rând,

Câte o buturugă în loc de scaune luând...

Năzdrăvăniile lui Nastratin Hogeia / 3

Învățătura dată rău se sparge în capul tău / 5

Copilul să-nvață când nu se răsfată / 6

Pâine, la foame udată e cea mai dulce bucată / 7

Orice îl numești avere să-l păstrezi tot în vedere / 7

Când se gătește în laturi, numai din miros te saturi / 8

Grijile-s la creditorii mai mult decât la datori / 8

Când ceri și nu ți se trece te-ntorci cu inima rece / 8

Dacă n-ai să mergi călare, nu umbra la-mprumutare / 9

Cască ochii la tocmeală iar nu după ce te-nșală / 9

Un nebun făgăduiește și-nțeleptul s-amăgește / 11

Nu vedea-n chip pocitura, ci vezi ce-i vorbește gura / 11

Ca să ascuți bine este și sfatul unei neveste / 12

Și cu minciuna neștine poate trăi-ntr-o zi bine / 13

Haina mai mult e privită decât persoana cinstită / 15

Omul nu poate să facă un lucru la toți să placă / 16

Să fii altfel nu se poate, ci ca omul întru toate / 17

Multe sunt astăzi vorbite, dar mâine ies osebite / 18

La unul parte ș-altui părticică / 19

Cine fură azi o ceapă mâine fură și o iapă,

dar or în temniță plânge, or picioarele își frânge / 20

Te păzește să nu superi p-altul între proști să-l numeri / 21

La lucrul știut de lume ca să-i dea d-aflător nume / 22

ERBIS | books

Mulți sunt proști care le place p-altii-n sobor
să împace / 24

Câteodată în lume sunt primite și glume / 26

Cui îi place liniștire să-și facă împrejmuire / 27

Multe minciuni negândite sunt cam cu folos brodite / 27

Dintr-o credință deșartă cade omu și într-altă / 28

Omul când are culege iar când n-are nu alege / 30

Într-această lume orice d-unde vine se întoarce / 31

Cine marfa își scumpește ca Nastratin păgubește / 32

Marfă unde e, firește, și paguba îl sosește / 33

Cine numără parale, el joacă cu ceamparale / 33

Până la anul, or măgarul, or samarul / 35

Nu căuta-nțelepciune, dacă n-ai unde o pune / 42

Din tocmeală nențeleasă bani dând rămâi fără casă / 45

Osebite anegdote / 49

Trei mincinoși / 51

Un armean înjurător de gură / 54

Slujitorul nenaintat și-îmbogățit de cei ce să tem
de muieri / 55

Fabule și istorioare / 61

Copaciul și dovleacul / 63

Lupul, pocăit / 64

Tăcerea e ca mierea / 66

Norocul și mintea / 70

Lupul, țapul și varza / 85

Ciobanul și măgarul / 87

Toporul și vâcșoara / 89

Critica oamenilor / 92

Cucul și privighetoarea / 94

Cine știe carte are patru ochi / 99

Călătorul și stejarul / 101

De unde știi că-s hagi? / 102

Nu e nimic fără cusur / 103

Cântărețul și baba / 105

Vânătorul / 107

Câinele / 111

Cerșetorii călători / 114

Nepotul împrumutat / 115

Împrumutul / 117

Șoarecile / 122

Grădinarul păgubaș / 126

Ce zic oamenii de mine / 128

Feciorul moștenitor / 129

Planul simigiului / 131

Scumpul / 133

Mortul înecat / 134

O șezătoare la țară
sau
Călătoria lui Moș Albu / 137

ÎNVĂȚĂTURA DATĂ RĂU SE SPARGE ÎN CAPUL TĂU

Nastratin era un hoguea (dascăl sau învățător)
Care a rămas de basmu până astăzi tuturor,
Pentru că era din fire cam p-o ureche, năzdrăvan,
Nu-l găsești însă în faptă să fi fost vreun viclean;
El șezând odată-n școală, ce îi dete-n simplul gând:
— Ascultați, copii – le zise (cu-ntâmplare strănutând) –
Să știți d-astăzi înainte că eu când voi strănuta,
Toți bătând îndată-n palme să-mi ziceți hair-ola!

Cu-ntâmplare dar odată găleata în puț căzând
Și cu ce să scoată apă pentru școală neavând,
Hogea porunci îndată ca din toți ai săi școlari
Să se lase-n puț s-o scoată vreunul din cei mai mari;
Merg școlarii toți în grabă, pe lângă puț se adun,
Dar privind ș-adânc văzându-l, n-a vrut să intre niciun.

Deci văzând că coraj n-are niciunul din câți era;
Hotărî-n cele din urmă el într-însul a intra;
Ș-așa dezbrăcat de toate, cu capul gol și descult,
Legat cu un ștreang de mijloc, școlarii-l lăsară-n puț;
După ce găsi găleata și după ce o legă,
Către școlari dete gură și să-l tragă le strigă;
Ei pornind cu toți dodată să-l tragă în sus de jos

¹ Hair-ola! = Să fie de bine! (*n. aut.*)

Și tocma cam pe la gura puțului când fu el scos,
Razele luminii-ndată îl gădilară în nas
Și începu să strănute una-ntr-altă-n acel ceas;
Ei cum aud că strănută aminte-n grab ș-au adus
De porunca lui cea dată (după cum am spus mai sus)
Și cu toții deodată funia din mâini lăsând,
Începur-a bate-n palme și „hair-ola!“ strigând.
Bietul Hogeia cade-n dată ca un dovleac jos trântit
Până-n fund își sparse capul, de pereți fiind lovit.
După ce ieși în urmă d-acei nerozi copii tras,
Jupuit ca vai de dânsul, la picioare, mâini și nas,
Zise: — Nu e vina voastră, ci a mea, că n-am judecat,
Ș-astfel de cinste neroadă ca să-mi dați v-am învățat,
Care-n cele după urmă din pricina-i ajunsei
Cu picioare, mâini belite și cu cap spart m-alesei.

COPIIUL SĂ-NVAȚĂ CÂND NU SE RĂSFAȚĂ

Nastratin Hogeia la apă vrun copil când trimetea
Mai întâi d-a-i ulciorul, el s-apuca ș-îl bătea.
Un prietin întrebându-l de ce bate pe băiat
Când îi dă ulciorul-n mână, fără a fi vinovat,
— Îl bat, da, — el răspunse — ca să ia seama, mergând,
Să nu spargă-n drum ulciorul, niscai nebunii făcând,
Că după ce îl va sparge, pedeapsa e de prisos,
Cât de mult de îl voi bate, nu mai am niciun folos.

PÂINE, LA FOAME UDATĂ E CEA MAI DULCE BUCATĂ

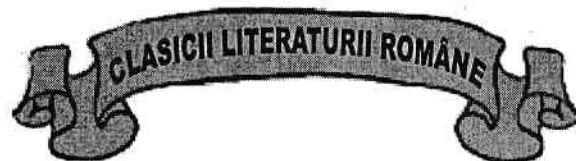
Nastratin Hogeia odată pe fiul său l-a-ntrebat
Niscaiva zaharicale vreodată d-a mâncat.
Copilul său îi răspunse că n-a mâncat nicidecum.
Hogeia îl întreabă iarăși: — Dar ce mănânci tu acum?
— Pâine uscată cu apă. Hogeia zise: — Așadar,
Socotești tu c-ar fi-n lume vrun alt mai dulce zahar
Ca astă pâine uscată ce o uzi și o îmbuci,
Cu atâta gust și foame cât ș-altui poftă aduci?

ORICE ÎL NUMEȘTI AVERE SĂ-L PĂSTREZI TOT ÎN VEDERE

Mestecând odinioară Nastratin Hogeia mastic
(Care românii de obște sacâz bun sau dulce-i zic),
Când vru să țază la masă, el în palmă îl scuipi
Ș-în vârful nasului tocma potrivindu-l îl lipi.
Un prietin întrebându-l că de ce face astfel,
Hogeia îi dete răspunsul, în scurt zicând către el:
— Totdauna dator este omul lucrul a-și păzi
Și să aibă în vedere în fieșcare zi.

LBRIS

We know
books

Ștefan Octavian Iosif

ÎNȘIRĂ-TE, MĂRGĂRITARE

Editura ASTRO

VERSURI (1897)

Ideal.....	3
Domnişoarei.....	3
O mamă.....	3
Rămas bun.....	4
Aceleiaşi.....	5
Sărbătoare.....	5
April.....	6

PATRIARHALE (1901)

E mult de-atunci.....	7
Bunica.....	8
Artişti.....	8
Vară.....	9
Furtuna.....	11
Adio.....	13
Domnu' profesor.....	14
Haiducul.....	15
Revedere.....	16
Visul.....	16
Pasteluri.....	18
De ziua mea.....	21
Romanţă.....	22
Învins!.....	22
Cobzarul.....	23
Iarmaroc.....	24
Rozele.....	24
Pribeagul.....	25

Salcâmul.....	26
Cântec de leagăn.....	26
Baladă.....	27
Cântec vechi.....	28
Cântec.....	29
Fulgii.....	29
Cântec.....	30
Cântec de leagăn.....	30
Nucul.....	31
Nopti de vară.....	32

POEZII (1901-1902)

Sonete

Primăverii.....	34
Liniște.....	34
Domnița.....	35
Către tinerii poeți.....	36
Răzmerița.....	37
Sonet modern.....	38
Grădina morții.....	39
Cârlova.....	39
De sărbători.....	40
Lăutarul.....	40
Secerișul.....	41
Un cântec.....	42
Poezia.....	42
De urât.....	43
Haiducul.....	44
Toamnă.....	44

Cântece și balade

Cântece.....	45
Ruptură.....	48

Ielele.....	48
Eroul de la Königgrätz.....	51
Frumoasa Irină.....	52
Novăceștii.....	54
Mi-e dor.....	56
Visează codrul.....	56
De cântece Parisu-i plin.....	58
Cântec de primăvară.....	59
Pintea.....	59
Pastel.....	62
La cules.....	63
Steaua.....	64
Apa morților.....	65

POEZII (1902)

Pomul fermecat.....	66
După o citire din Eminescu... ..	67
Elegie.....	68
Gorunul lui Horia.....	69
Somnul lui Corbea.....	70

CREDINȚE (1905)

Când seara în ceasuri de singurătate... ..	72
Năframa.....	73
Rugă.....	74
Credințe.....	74
Spre primăvară.....	75
Icoane din Carpați.....	76
Doi voinici.....	87
Melancoliei.....	89
Cântec.....	90
S-a-nnoptat.....	90

Lebăda.....	We know books	91
Copil sărman.....		92
Cântec.....		93
Pe deal.....		94
La fereastra spre livadă.....		94
Sărbătoare.....		95
Cântec.....		97
Fântâna vrăjită.....		97
Singur.....		99
Gruia.....		99
Harpistul.....		101

CÂNTECE (1912)

Noaptea de mai.....	104
Cu ochii tăi... ..	105
În ochii tăi.....	106
Cântărețul.....	106
Te duci.....	107
Înșiră-te, mărgăritare... ..	108
Nopți de veghe.....	110
Toamnă.....	111
Cântec de leagăn.....	112
Cântec sfânt.....	113
Se-ntorc iar zilele noroase...	113
Mi-e dor de-un vis.....	114
Înserare.....	115
Înmormântare.....	116
Unui tânăr.....	117
Scrisoare lui Goga.....	118
Tălângi.....	120
Cântecul despre prea-strălucita isbândă de la Podul Înalt.....	120

Clopotele din Nürnberg.....	126
-----------------------------	-----

TĂLMĂCIRI (1909)

LUCIEN BAZIN	
Un imn francez lui Eminescu.....	129
GIOSUÉ CARDUCCI	
Către copaci.....	131
GOETHE	
Izbăvire.....	131
SCHILLER	
Copila din străini.....	132
HEINE	
Cavalerul.....	133
Pe inimă iubito... ..	135
Păduri și câmpuri se-nveșmântă.....	135
Și dacă-n ochii tăi.....	136
Nu mă iubești.....	136
Când doi își zic adio... ..	137
Noi ne iubirăm... ..	137
Un tânăr iubește... ..	138
Afară-i noapte... ..	138
Icoane vechi... ..	139
Ce tristă mi-e inima.....	140
Safire-s ochii tăi.....	141
PETÖFI	
De parte.....	141
Stelelor.....	143

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

IOSIF, ȘTEFAN OCTAVIAN

Înșiră-te, mărgăritare / Ștefan Octavian Iosif. - București :

Astro, 2010

ISBN 978-606-92311-0-4

821.135.1-1

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro

www.cartescolara.ro

www.depozit-de-carti.ro

Nota editorului: Au fost operate modificări privind normele ortografice aprobate de Academia Română, exceptând: nici o, nici un, nici una, nici unul.

VERSURI (1897)

IDEAL

Îmi place să mă satur bine,
Pă urmă – descheindu-mi vesta –
Să mă așez, lângă fereastră,
Într-un fotel, să-mi fac siesta;

Să-mi pun în buzunare banii,
Să beau ciubuc, să sorb cafea,
Privind de sus la toți golanii
Ce trec pe sub fereastra mea...

DOMNIȘOAREI...

Cu-o privire poți să vatem
Inimi tari, nesimțitoare,
Răscolind furtuni de patemi
În a sufletelor mare...

Dar tu știi, tot într-o vreme,
Așa dulce să zâmbești,
Că nu pot să te blesteme
Inimile ce rănești...

O MAMĂ

I-au gătit spânzurătoare,
Vin pandurii cu poruncă.

LB DIS | We know
Books

Mama lui în prag apare
Și la pieptul lui s-aruncă.

E bătrână, e beteagă,
Dar cu dânsul vrea să plece!
Ea se roagă, ei îl leagă,
Îl pornesc, și ea-l petrece.

O-mbrâncesc și o înjură;
Stă obida s-o doboare:
— Domnișorule, te-ndură!
Vreau să-l văd numai cum moare...

RĂMAS BUN —reminiscență—

Să vă mai spun cum s-a-ntâmplat?
E o poveste plicticoasă:
Eram voios când te vedeam;
Când mă vedeai, erai voioasă.

Întâiul zâmbet fărmeccat
Ne-a ridicat deodată-n rai.
Te înroșeai când eu veneam,
Și când plecam, îngălbeneai.

Veneam acu mai des la voi,
Și pe furiș, din când în când,
Schimbam priviri, vorbeam încet,
Dar vara a trecut curând!

Toamna veni, iarna veni,
Și rândunica a plecat...

Și tot amor? Mereu amor?
Amorul nostru a-nghețat.

Eu mă voi duce în străini;
Tu, mândră, îmi urezi bun drum,
Eu, mândru, mâna ți-o sărut...
Și toate s-au sfârșit de-acum!

ACELEIAȘI

Când e târziu și-abia mai pot
Clipi truditelile pleoape,
Te chem pe nume-ncet de tot.
Și, ca în vis, te simt aproape...

Și-adorm... atât de fericit,
Ca un copil naiv ce-și spune,
Vrăjit de somn, abia șoptit,
Aceeși veche rugăciune...

SĂRBĂTOARE

Măreț amurg de sărbătoare
Domnește-n veselul oraș,
Un nour arde-n depărtare
Ca un tăciune uriaș.

Se-ntoarce lumea din poiană,
Călări, pe jos, boieri, norod;
Aleargă o căruță-n goană
Din două salturi peste pod.

LBRIS

We know
books

Alexandru Vlahuță

ROMÂNIA
PITOREASCĂ

PE DUNĂRE (*de la Orșova la Sulina*)

Porțile de Fier	3
Turnu-Severin	4
Corbul. Hinova	6
Ostrovul Mare. Ruini	8
La Calafat	8
Desa	10
Gura Jiului. Bechetul. Celeiul	11
Siliștioara	13
Islazul	14
Turnu-Măgurele	17
Zimnicea	19
Giurgiu. Călugărenii	20
Între țărmurile noastre	24
Podul de peste Dunăre	26
Brăila	28
Galații	30
Tulcea	33
Sulina	35

PE MAREA NEAGRĂ

Insula Șerpilor	38
Constanța	40

ÎN MUNȚII NOȘTRI

Pe Colibași	45
La umbră	48

Valea Motrului	50
Mănăstirea Tismana	52
Târgu-Jiu	56
Pe Valea Jiului	58
Pe Înălțimile Parângului	63
Pe coamna Mohorului	66
În Novaci	68
Mănăstirea și peștera Polovraci	71
În Vâlcea	74
Pe Cheia Bistriței	78
Râmnicu Vâlcei. Valea Oltului	80
La Căineni	87
Pe Argeș. Curtea de Argeș	88
Câmpulung	92
Rucăr. Dâmbovicioara	93
Târgoviște. Ruinele	96
Pe Ialomița. De la Târgoviște la Petroșița	100
Prin Cheia Tătarului la Schitul Peștera	102
Pe Obârșia. La Omul. Pe Valea Cerbului	105
Pe Valea Prahovei: Predeal, Azuga, Bușteni, Sinaia	107
Câmpina. Valea Doftanei. Slănicul Prahovei	111
Valea Teleajenului	114
În munții Buzăului. Siriu	116
Meledic	118
Muntele Penteleu. Mănăstirea Găvanu	121
În Râmnicu Sărat	124
În Vrancea	127
În munții Bacăului	131
În munții Neamțului	135
În munții Sucevii	147
Pe plută de la Dorna la Piatra	150

VALEA PRUTULUI	161
ȚARA. POPORUL	167

Tipografia SHIK & ȘTEFAN SRL
Strada N. Drăgan nr. 10, sector 5, București

PORTILE DE FIER

Soarele scapătă spre asfințit. Crestele munților par aprinse. Încet, se desfac și s-aștern pe văi perdele de umbră.

Înaintea noastră, pe luciul plumburiu al apei, se ivește-n curmeziș mai întâi o dungă, o coamă gălbuie și creață. Ne apropiem de pragul gherdapurilor¹. Dunărea începe să vâjâie mânioasă, – e un zbucium ș-un clocot de valuri dintr-un mal în altul. Peste-adâncimi se fac ochiuri mari, cari rotesc în loc. Ici apa se scufundă, bolborosind, ca suptă de gura unei vâltori, colo se umflă, se burdușește și urlă făcând clăbuci, bătându-se de stânci cari nu se văd.

Vaporul merge mai încet, mai cu pază. Patru oameni stau la roata de la cârmă; amândoi comandantii sunt pe punte, în picioare, cu ochii ațintiți înainte: trecem printre gherdapuri. Dunărea mugește mai tare. Cu ochii închiși, te-ai crede-ntr-un codru pe-o vijelie cumplită. Din fundul ei se-ntind, pe sub valuri, nenumărate brațe de piatră, gata s-apuce vasul și să-l farme-n bucăți la cea mai mică nebăgare de seamă. Aici, sub volbura asta de valuri, e încheietura Balcanilor cu Carpații. Peste

¹ Gherdap – loc stâncos și strâmt, întâlnit de cursul unei ape între doi munți.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Vlahuță, Alexandru

România pitorească / Alexandru Vlahuță. - București :

Astro, 2016

ISBN 978-606-8148-98-4

821.135.1-992

913(498)(0:82-992)

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro

www.cartescolara.ro

www.depozit-de-carti.ro

www.pro-librarie.ro

pumnii lor încheștați, Dunărea se aruncă furioasă, rupând cu zgomot cele din urmă stăvilare ce i se mai ridică-n cale. Și în vălmășagul acestei ciocniri de titani, fiecare val pare că strigă, fiecare stâncă pare că se mișcă. Deodată apa lunecă de pe zăgăzul colțuros și se întinde ca o pânză. Lupta, năprasnica luptă dintre cei doi uriași, cari de aci încolo au a purta străjile României, s-a încheiat. Munții, învinși, se dau la o parte. Zarea se deschide. Din stânga, de sub curmătura unui deal, vine râul Bahna să întâmpine, să salute sosirea marelui fluviu la pragul țării, cu al cărei pământ și destin se leagă pentru totdeauna. Din ce depărtări scoboară și cât a luptat Dunărea ca să străbată-ncoace! A trebuit să spintece munții, să-și sape albia în piatră de-a ținutul Carpaților. A bătut, și „Porțile de Fier“ s-au deschis în fața puterii eterne a valurilor ei.

Acum vuietul contenește – biruitoare, apa s-așază între maluri, potolită, netedă ca o oglindă. Carpații își împing spre miazănoapte înălțimile învălitate în codru. Câteva stânci curioase își mai ridică, din desișul verde, capetele pleșuve, ca și cum ar vrea să mai privească o dată la potopul acesta călător, căruia nimic nu i-a putut sta împotriva.

TURNU-SEVERIN

De la Vârciorova malurile se pleacă și se netezesc. Întinse ogoare de porumb înverzesc zăriștea. Linia ferată ține drept, ca un chenar regulat, marginea apei până la Turnu-Severin, care s-arată-n asfințitul soarelui

ca-ntr-un decor de teatru. Dunărea, lărgită, taie o curbă în țărmul românesc și-mpinge orașul pe-o înălțime acoperită de arbori, din desișul cărora ies la iveală, tot mai sus, tot mai mari, case albe-nvălitate cu olane roșii. Fumuri groase, negre clăbucesc din coșurile fabricilor. De departe s-aud bocănind în șantiere ciocanele de fier. Pe mal, la schelă¹, furnică mulțimea, ca la bălci.

E plin locul acesta de amintiri străvechi. Pe-aici au curs, acum optsprezece veacuri, legiunile romane, mearse-a răsădi un popor nou în câmpiile pustiite ale Daciei. Aici și-a întemeiat mai târziu Septimiu Sever straja rășariteană a împărăției lui, „Castrele Severiane“, din cari se mai văd și astăzi urme (Turnul lui Sever) în grădina publică a orașului, așezată deasupra portului, pe-o terasă-naltă, de unde se deschide una din cele mai frumoase priveliști pe Dunăre. Aici a fost odată capitala Olteniei, scaunul investițiilor bani ai Severinului, a căror obârșie se pierde în adâncimea vremii, dincolo de descălecătoare. Săpăturile ce se fac prin împrejurimi descopăr ziduri antice, chipuri de piatră, scule și monede romane – răzlețe amintiri dintr-o lume de neasemănați viteji, cari-au adus și-au împânzit în câmpiile Dunării lumina, graiul și falnica putere a celei mai mari și mai slăvite împărății din câte-au stat sub soare.

Ce urme de uriași au lăsat legionarii lui Traian pe unde-au trecut! Pașii lor se cunosc prin desfășurările munților. Toate li s-au supus. Stâncile s-au dat la o parte și le-au făcut loc, apele s-au plecat speriate de umbra și zgomotul celor dintâi poduri ce le-au încălecat. Dunărea, însăși marea și năprasnica Dunăre, s-a

¹ Schelă – port pe malul unui fluviu; debarcader.

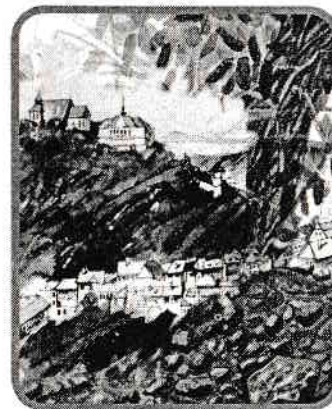
LBRIS

We know
books

CALISTRAT HOGAȘ

PE DRUMURI DE MUNTE

Editura ASTRO

CUPRINS

AMINTIRI DINTR-O CĂLĂTORIE

Spre mânăstiri.....	3
De la Văratice la Săcu.....	12
La Agapia.....	28
Spre Pipirig.....	37
Hălăuca.....	44
În Valea Sabasei.....	61
Pe Șeștină.....	76
Jupâneasa Zamfira.....	100
Ion Rusu.....	109
Un popas.....	122

ÎN MUNȚII NEAMȚULUI

Florica.....	136
Spre Nichit.....	163
Părintele Ghermănuță.....	186
Singur.....	224
La Tazlău.....	255

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

HOGAȘ, CALISTRAT

Pe drumuri de munte / Calistrat Hogaș. - București : Astro, 2012

ISBN 978-606-8148-23-6

821.135.1-32

913(498.3)(0:82-32)

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.carte-mea.ro

www.cartescolara.ro

www.depozit-de-carti.ro

AMINTIRI DINTR-O CĂLĂTORIE

SPRE MÂNĂSTIRI

Orice călătorie, afară de cea pe jos, e după mine o călătorie pe picioare străine; a avea la îndemână cupeaua unui tren, roatele unei trăsurii sau picioarele unui cal înseamnă a merge șezând și a vedea numai ceea ce ți se dă, nu însă și tot ce ai voi. Iată pentru ce eu și tânărul meu tovarăș de călătorie ne hotărâram a merge pe jos peste munți și în răgaz, de la Piatra pân' la Dorna, lăsând la o parte drumul mare.

În ziua de șase iulie eram gata; cu alte cuvinte, aveam toate trebuințele de drum așezate în o boccea de forma unei raniți soldățești, legate la spate prin ajutorul unor curele ce se încrucișau pe pieptul nostru: la șoldul stâng câte un revolver, în dreapta câte un baston sănătos, și la picioare opinci de piele roșie, legate cu șferi negre de lână de capră, care ne înfășurau în spirală pulpa până la genunchi peste un colțun negru de lână vrăstat cu roș. O pălărie neagră și mare putea, la nevoie, să mă apere și de ploaie și de soare. Tovarășul meu, în loc de pălărie, avea pe cap un chipiu de uniformă, iar drept strai mai gros de lână era îmbrăcat cu o venghercă¹ de doc alb.

În revărsatul zorilor plecarăm. Deocamdată trebuia să mergem la Almaș. Fiind însă mai dinainte hotărât între noi de a ne feri de drumul mare, nu cunoșteam o potecă sau un drum mai scurt pentru ținta noastră. Ajunsesem la barieră. Nici un suflet de om nu era încă deștept; numai câțiva câini,

¹ Venghercă - tunică

UBRIS | We know
HISTORICAL

prea harnici poate, își făceau datoria bătând la noi, sau mai bine zis – la neobișnuita noastră îmbrăcăminte de drum.

Oricum însă, eu găseam de vină pe tovarășul meu, care avuse ciudata idee de a mărita straietele de sublocotenent cu opincile, bastonul și bocceaua din spate; și mă sileam a-l face să priceapă că numai pentru dânsul făceau căinii atâta gălăgie. Apucărăm la stânga pe prundul Cuejdului înspre Dărmănești, fără să știm dacă am apucat bine sau rău. Norocul însă ține cu drumețul: la câțiva pași, pe prispa unei case albe, gospodarul și gospodina dormeau sub o plapumă, lipiți unul de altul pentru a putea să înfrunte, după socotința mea, răcoarea dimineții; căci, deși în iulie, dimineața din ziua de șase era totuși destul de rece; ei dormeau duși și se legănuau poate în visuri fericite; noi însă, și mai cu seamă eu, fără respect pentru toate aceste nimicuri și fără nici o ceremonie, mă apropiam de dânsii, ridicai cu bățul plapuma de pe nasul gospodarului, care dormea la margine, îl împinsei puțin, îl trezii și, fără a-i da bună dimineața cel puțin, îl întrebai scurt despre drumul la Almaș. Foarte rar se întâmplă cuiva să vadă o figură mai elocventă decât cea a omului meu; un psiholog ar fi scris volume întregi, eu însă cred de ajuns a spune că e – psihologicește vorbind – de mare interes înfățișarea unei figuri ce trece de la adâncă liniște a unui somn fără de grijă la izbitoarea întipărire a unei surprinderi. Ceea ce s-a petrecut atunci în sufletul lui a fost, desigur, mai iute decât fulgerul; destul că, cu niște ochi de două ori mai mari decât cei ce poate-i avea de obicei, cu o față lungă și speriată și neputându-se lămuri de unde și cum răsărisem noi așa ca din pământ, se uită la noi, măsurându-ne cu privirea-i zăpăcită, de sus până jos și îndesându-se tot mai tare spre perete, ca și cum ar fi voit să scape de o vedenie supărătoare. Biata femeie, strâmtorată astfel și buimacă de somn, începu a se întoarce sub ogheal² și a îngăima vorbe neînțelese, care nu puteau fi decât niște puternice protestări conjugale... Pentru a sfârși mai iute cu toate acestea, îl întrebai încă o dată pe gospodar despre drumul la Almaș.

² Ogheal – plapumă

— Pe aici, ne răspunse el în cele din urmă, arătându-ne spre deal; și spre acolo apucărăm și noi.

Desigur că speriatul nostru cicerone ne va fi urmat multă vreme cu privirea. Noi însă nu ne mai uitărăm îndărăt, ci ne urmarăm drumul pe prundiș, sărind ca niște capre peste bolovani, cursuri de apă, bălți și gloduri. Dimineața era măreață și ne vestea o adevărată zi de iulie. Nici un nor nu plutea sub albastrul cerului adânc și limpede ca ochiul unei fecioare. Toate stelele se mistuiseră și cel mult dacă îndrăzneța Stea a Ciobanului mai înfrunta, din când în când, valurile de lumină trandafirie, cu care zorile inundau răsăritul depărtat. Nici un vânt nu mișca aerul, și grâul, în lanurile de aur, stătea tot atât de neclintit ca și firul de iarbă din fânețele înflorite. Roua avea înfățișarea unor mărgăritare ce nu așteptau decât o rază de soare spre a se schimba în strălucitoare diamante. Umezeala și răcoarea dimineții dădeau întregii firi o nespasă frăgezime. Totul începuse a se deștepta sub întâile raze ale zilei, dar totul era cuprins de o liniște, de o tăcere, de un fel de înmărmurire solemnă: și firea întregă părea că se află în o religioasă așteptare. La răsărit se ivea geana de aur și de purpură a unui soare tânăr, care într-o clipă șterse într-o nemăsurată depărtare umbra de pe fruntea munților neguroși. Noi ne urmarăm drumul cu sufletul stăpânit de marea priveliștii, iar rarii drumeți ce întâlneam, și pe care-i lăsam în urmă, după ce ne doreau cale bună, se uitau lung și mirați după noi.

Spre a merge la Almaș pe drumul mare, ar fi trebuit să suim Dealul Balaurului, ce se ridică dincolo de Dărmănești. Lucrul acesta însă nestând în planul nostru, de la o vreme cotirăm de la Dărmănești, la stânga, spre Gârcina, pentru a tăia peste dealuri, pe drumul de picior. Drumul acesta ne duse spre Gârcina până la biserica din sat, de unde trebuia să ne îndreptăm către Almaș: în drum ne întâlnirăm cu preotul locului, care mergea cu un țaran la un ogor din apropiere. Pe preot îl cunoșteam și-l întrebai de drumul ce trebuia să apucăm, ca să ieșim la Almaș. După ce căpătărăm lămuririle trebuincioase, plecarăm înainte. În urmă tocmai, am aflat că țaranul ce însoțea pe preot era ajutorul de primar al comunei

LBRIS

We know
books

Antoine de Saint-Exupéry

Micul prinț

Traducerea:
Cristina Dăscălescu Dordea

Editura ASTRO

Capitolul I

Odată, pe când aveam șase ani, am văzut într-o carte despre Pădurea Virgină, carte ce se numea „Întâmplări trăite“, o imagine minunată. Această imagine reprezenta un șarpe boa care înghițise o sălbăticiune. Iată o copie a desenului:

În carte se spunea: „Șerpii boa își înghit prada în întregime, fără să o mestece. Apoi nu se mai pot mișca și dorm timp de șase luni, perioadă cât durează digestia“.

Atunci am reflectat îndelung asupra aventurilor din junglă și, la rândul meu, am reușit, cu un creion colorat, să trasez primul meu desen. Desenul meu numărul 1 arăta așa:

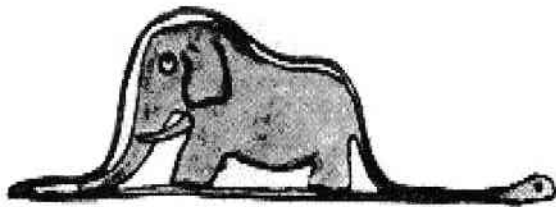

Am arătat opera mea de artă celor mari și le-am cerut să-mi spună dacă desenul meu îi sperie.

Ei mi-au răspuns:

— De ce ne-ar speria o pălărie?

Dar desenul meu nu reprezenta o pălărie. Ci înfățișa un șarpe boa care digera un elefant. Atunci am desenat în interiorul șarpelui boa, astfel încât oamenii mari să poată înțelege. Aceștia au mereu nevoie de explicații. Desenul meu numărul 2 arăta așa:

Oamenii mari m-au sfătuit să las deoparte desenele cu șerpi boa, întregi sau spintecați și să mă interesez mai curând de geografie, de istorie, de aritmetică și de gramatică. Astfel, am abandonat la vârsta de șase ani, o minunată carieră de pictor. Fusesem descurajat de insuccesul desenului meu numărul 1 și de desenul meu numărul 2. Oamenii mari nu înțeleg niciodată nimic singuri, și este obositor pentru copii să le dea mereu explicații.

A trebuit deci să-mi aleg o altă meserie și am învățat să pilotez avioane. Am zburat cam peste tot în lume. Și geografia, este adevărat, m-a ajutat foarte mult. Știam să recunosc într-o clipită, China de Arizona. Este un lucru foarte util, dacă ne-am rătăcit cumva în timpul nopții.

Așa am avut, în cursul vieții mele, o mulțime de contacte cu o mulțime de oameni serioși. Am trăit

mult în preajma oamenilor mari, pe care i-am cunoscut foarte bine. Asta n-a prea schimbat în bine părerea pe care o aveam despre ei.

Când întâlneam câte unul, care mi se părea că înțelege mai bine cum stau lucrurile, făceam asupra lui experiența cu desenul numărul 1, pe care l-am păstrat tot timpul asupra mea. Voiam să știu dacă acel om avea cu adevărat o minte sclipitoare. Dar, din păcate, răspunsul era mereu același: „Este o pălărie.“ Atunci nu-i mai vorbeam nici despre șerpi boa, nici despre păduri virgine, nici despre stele. Mă puneam în pielea lui și îi vorbeam despre bridge, golf, politică ori despre cravate. Și acel adult era foarte mulțumit să cunoască pe cineva atât de chibzuit ca mine.

Capitolul II

Astfel am trăit singur, fără a avea pe cineva cu care să vorbesc cu adevărat probleme care mă interesau, până într-o zi când am avut o pană de avion în deșertul Sahara, cu șase ani în urmă. Ceva se stricase la motor și cum nu era nimeni cu mine, niciun mecanic, niciun pasager, mă pregăteam să încerc, cine știe, poate reușesc singur, o reparație dificilă. Era pentru mine o chestiune de viață și de moarte. Abia dacă mai aveam apă de băut pentru opt zile.

În prima seară am adormit pe nisip, la o mie de mile distanță de orice ținut locuit. Eram chiar mai izolat decât un naufragiat pe pluta sa, în mijlocul

LBRIS

We know
books

MARK TWAIN

PRINȚ ȘI CERȘETOR

BUCUREȘTI, 2018

Cuprins

Capitolul 1	
Nașterea prințului și a cerșetorului.....	3
Capitolul 2	
Primii ani din viața lui Tom.....	4
Capitolul 3	
Întâlnirea lui Tom cu prințul.....	9
Capitolul 4	
Problemele prințului.....	17
Capitolul 5	
Tom ridicat la rang înalt.....	21
Capitolul 6	
Tom învață să se poarte.....	29
Capitolul 7	
Prima cină regală a lui Tom.....	37
Capitolul 8	
Disparația sigiliului.....	41
Capitolul 9	
Serbarea de pe fluviul Tamisa.....	44
Capitolul 10	
Neplăcerile adevăratului prințului.....	47
Capitolul 11	
La Guildhall.....	56
Capitolul 12	
Prințul și salvatorul său.....	61

Capitolul 13	
Disparația prințului.....	72
Capitolul 14	
Regele a murit, trăiască rege!.....	77
Capitolul 15	
Regele Tom.....	88
Capitolul 16	
Masa de gală.....	100
Capitolul 17	
Fu Fu cel dintâi, regele zurluiilor.....	103
Capitolul 18	
Prințul și pușlamalele.....	114
Capitolul 19	
Regele printre țărani.....	121
Capitolul 20	
Prințul și singuraticul.....	126
Capitolul 21	
Hendon eliberatorul.....	132
Capitolul 22	
Trădarea.....	136
Capitolul 23	
Prințul întemnițat.....	142
Capitolul 24	
Fuga din închisoare.....	146
Capitolul 25	
Hendon Hall.....	150

Capitolul 26	
Renegat.....	158
Capitolul 27	
Viața în închisoare.....	163
Capitolul 28	
Jertfa.....	173
Capitolul 29	
Drumul spre Londra.....	177
Capitolul 30	
Evoluția lui Tom.....	179
Capitolul 31	
Ceremonia recunoașterii regale.....	181
Capitolul 32	
Încoronarea.....	186
Capitolul 33	
Edward, regele Angliei.....	197
Epilog.....	204

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TWAIN, MARK

Print și cerșetor / adaptare după Mark Twain ;
de Andreea Șerbănescu. - București : Astro, 2011
ISBN 978-606-8148-03-8

I. Șerbănescu, Andreea (adapt.)

821.111(73)-31(0.046.6)=135.1

Editura ASTRO
Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel. / Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:
www.cartea-mea.ro
www.cartescolara.ro
www.depozit-de-carti.ro
www.pro-librarie.ro

© Toate drepturile asupra ediției de față sunt rezervate exclusiv
Editurii Astro.

Capitolul 1 Nașterea prințului și a cerșetorului

În vechiul oraș al Londrei, într-o zi de toamnă, pe la mijlocul secolului al XVI-lea, se naștea într-o familie săracă un copil nedorit de nimeni, pe nume Tom Canty.

Și tot în aceeași zi, se naștea un alt băiat englez, pe nume Edward Tudor, dar într-o familie bogată, care-l dorea nespus de mult. De fapt, toată Anglia îl dorea și-l aștepta, încât acum când sosise, poporul era nebun de fericire. Toată lumea sărbătorea pe stradă, dansa și chiuia. Oameni care nu se cunoșteau, acum se îmbrățișau și se sărutau pe stradă. Și așa au ținut-o zile și nopți în șir; ziua, Londra era un adevărat spectacol; la balcoane fluturau steaguri colorate, pe străzi mășăluiau fanfare, iar noaptea vedeai la fiecare colț de stradă focuri de tabără. Toată Anglia vorbea de noul născut, Edward Tudor, Prințul de Wales, care acum dormea în satin și mătase și care n-avea nici cea mai mică idee despre toată această agitație și nici despre doamnele și domnii care aveau grijă de el.

Însă nimeni nu vorbea despre celălalt copil, Tom Canty, înfășat în zdrențe, în afară de săraca lui familie, pe care o tulburase venirea lui pe lume.

Capitolul 2

Primii ani din viața lui Tom

Trecem peste câțiva ani.

Londra avea acum o mie cinci sute de ani și era considerat un oraș mareț pentru acele vremuri. Avea o sută de mii de locuitori, însă după unii, mult mai mult. Străzile erau strâmte, neîncăpătoare și foarte murdare, mai cu seamă unde locuia Tom Canty, lângă Podul Londrei. Casele erau construite din lemn, aveau primul etaj mai mare decât parterul, iar al doilea etaj era mai lung și se întindea mult lateral față de primul. Cu cât erau mai înalte, cu atât deveneau mai largi. Scheletele erau făcute din bărne puternice, așezate în cruce, fixate cu ipsos și tencuială solidă. Bărnele erau vopsite în roșu, albastru sau negru, după gustul proprietarului, iar acest lucru conferea caselor un aer pitoresc. Ferestrele erau mici, în formă de romburi și se deschideau în afară, în balamale, precum ușile.

La marginea orașului, lângă Pudding Lane, într-un cartier mizerabil – de altfel și numit „Curtea Gunoaielor” – trăia familia lui Tom. Aveau o cameră mică, dărăpănată și sărăcăcioasă și pe deasupra ticsită de o droaie de familii nevoiașe. Familia lui Tom locuia la etajul al treilea și era compusă din mai mulți membri: mama și tatăl lui Tom, ce aveau într-un colț un soi de pat fără saltea, bunica și cele două surori gemene Bet și Nat, ce dispuneau de toată po-deaua și puteau dormi unde doreau. Erau acolo aruncate vreo două zdrențe ce fuseseră în trecut paturi și niște paie putrede, însă nu se putea dormi pe ele.

Gemenele Bet și Nat aveau cincisprezece ani. Erau niște fete vesele și pașnice, dar murdare, neîngrijite și complet neștiutoare. Mama lor era la fel ca ele. Însă tatăl

și bunica erau doi diavoli cu chip de om. Tot timpul se îmbătau, făceau scandal, înjurau și blestemau pe cine găseau în cale și se luau la bătaie de câte ori aveau ocazia, uneori chiar și între ei. John Canty era hoț, iar mama lui era cerșetoare. Îi trimiteau pe copii la cerșit, însă nu reușiră să-i facă să fure.

Tot în această nefericită casă locuia și un preot bătrân, pe nume Andrew, tare sufletist, pe care regele îl alungase și-i dăduse o biată pensie de câțiva gologani. Acesta obișnuia de multe ori să ia copiii lângă el și să-i învețe tot felul de lucruri bune.

Părintele Andrew îl învătă pe Tom să scrie și să citească și chiar puțină latină pe care o știa. Ar fi vrut să facă același lucru și cu surorile lui, însă ele îl refuzară de teama că prietenele lor vor râde de ele.

Întreaga Curte a Gunoaielor era o adunătură de nemernici și ticăloși. Scandalurile și beșiile erau lucruri obișnuite acolo, fie că era zi sau noapte. Să ai capul spart era ceva normal, ca și lipsa mâncării. Cu toate acestea, Tom nu era un copil nefericit. Ducea o viață grea, dar nu realiza acest lucru, pentru că el bănuia că așa trebuie să fie viața, alta mai bună nu cunoștea. Seara, când ajungea acasă cu mâna goală, știa că prima dată va fi înjurat și bătut de tatăl său, apoi mult mai rău de bunica sa; știa că peste noapte mama sa, flămândă și ea de altfel, va veni la el cu o coajă de pâine ascunsă special pentru el, chiar dacă uneori era prinsă de bărbatul ei și snopită și ea în bătaie.

Însă Tom se vedea fericit, în special vara. Cerșea atât cât să rămână în viață, căci pedepsele împotriva cerșetoriei era foarte aspre. Cea mai mare parte din timp și-o petrecea ascultând frumoasele legende și povești ale părintelui Andrew despre regi și regine, uriași și zâne, castele fermecate și prințese în rochii strălucitoare. Gândurile lui se îndreptau mereu către ele, iar noaptea, când nu reușea să